ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Державної служби статистики

_____ Арсен МАКАРЧУК

_____ 2026 року

РОЗ'ЯСНЕННЯ
щодо показників форми № 1-сг (одноразова)
"Інтегроване обстеження сільськогосподарських підприємств"
державного статистичного спостереження "Інтегрована статистика сільськогосподарських (аграрних) господарств"

I. Загальні положення

1. Ці Роз'яснення містять інформацію щодо показників форми № 1-сг (одноразова) "Інтегроване обстеження сільськогосподарських підприємств" (далі – форма) державного статистичного спостереження "Інтегрована статистика сільськогосподарських (аграрних) господарств".

2. Показники форми характеризують сільськогосподарську діяльність юридичної особи, уключаючи діяльність її філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів (далі – відокремлені підрозділи) та вміщують інформацію в цілому щодо сільськогосподарського (аграрного) господарства, яке є технічно й економічно самостійною одиницею, перебуває під єдиним управлінням юридичної особи або відокремленого підрозділу та характеризується спільним використанням робочої сили й засобів виробництва, зокрема земельних ділянок, будівель і обладнання. Дані охоплюють виробничі ресурси й діяльність підприємства незалежно від кількості та місця розташування земельних ділянок, виробничих приміщень та інших засобів виробництва, якщо вони перебувають під єдиним управлінням респондента. Якщо підприємство має кілька земельних ділянок, то у показниках наведено їх сумарні площі за відповідними категоріями.

3. Показники форми вміщують агреговані дані в цілому по юридичній особі, уключаючи дані її відокремлених підрозділів, що здійснюють сільськогосподарську діяльність (зокрема діяльність з вирощування сільськогосподарських культур, розведення сільськогосподарських тварин, допоміжну діяльність у сільському господарстві та післяурожайну діяльність)

Держстат
№23.2-05/43-26 від 28.09.2026
КЕП: Макарчук А. В. 28.09.2026 11:59
3FAA9288358EC00304000000D03A3B008BC1E100
Сертифікат дійсний з 12.03.2025 00:00 до 11.03.2027 23:59

на території одного з нею району, якщо такі відокремлені підрозділи не залучені до подання форми.

Показники відокремлених підрозділів юридичної особи, які залучені до подання форми, вміщують агреговані дані по цих відокремлених підрозділах (уключаючи дані їх структурних підрозділів) у цілому по району, на території якого здійснюється така діяльність.

Якщо юридична особа чи відокремлений підрозділ юридичної особи, які залучені до подання форми, здійснюють сільськогосподарську діяльність у межах одного району, то їх місцезнаходження визначається за адресою будівель сільськогосподарського призначення або за адресою місця, з якого здійснюють управління такою діяльністю, яка має поштовий індекс, вулицю та номер будинку.

Якщо юридичні особи чи відокремлені підрозділи юридичних осіб, які залучені до подання форми, здійснюють діяльність з вирощування сільськогосподарських культур у різних районах, то показники форми характеризують дані, агреговані за кожним із цих районів.

4. Показники форми вміщують дані щодо загальної площі землі та підстав її використання, площі багаторічних насаджень, у тому числі плодових садів і виноградників, зрошення й осушення, систем обробітку та покриву ґрунту, кількості місць для утримання сільськогосподарських тварин, використання добрив, утворення, руху, внесення та зберігання гною й посліду, наявності сховищ для сільськогосподарської продукції, робочої сили, інших видів діяльності, що приносять дохід, а також участі в програмах екологізації та отримання підтримки. Показники відображають фактичний стан ресурсів і фактично здійснену підприємством діяльність за визначений формою період без повторного врахування одного й того самого об’єкта в показниках, які є взаємовиключними.

У показниках ураховані ресурси, у тому числі земельні ділянки, узяті підприємством в оренду та фактично ним використовувані. Ресурси, передані підприємством іншим особам в оренду та оформлені договорами найму (оренди) згідно із законодавством, у показниках підприємства не враховані.

5. Залежно від змісту показника дані відображають станом на кінець звітного року, за звітний рік, протягом останніх 12 місяців або протягом останніх трьох років. Якщо у формі встановлено інший період або дату, показник відображають саме за період чи станом на дату, зазначені у формі. Під час визначення належності землі, місць утримання тварин та інших ресурсів до підприємства враховують не лише юридичне право власності, а й фактичне управління та умови користування, якщо це передбачено змістом відповідного показника.

6. Значення показників форми мають такий формат представлення:

площі земель, у тому числі площ багаторічних насаджень, зрошених і осушених земель, а також площі за системами обробітку та видом покриву ґрунту – у гектарах із двома знаками після коми;

обсяг води, використаної для зрошення, обсяги рідкого та напіврідкого гною, а також місткість сховищ для сільськогосподарської продукції – у метрах кубічних у цілих числах;

обсяги твердого гною, посліду, інших органічних добрив і добрив на основі відходів – у тоннах у цілих числах;

кількість місць для утримання сільськогосподарських тварин – в одиницях;

кількість працівників і членів сім'ї єдиного власника – в особах у цілих числах;

вік керівника – у повних роках;

рік призначення на посаду керівника господарства – календарним роком, зазначеним чотирма цифрами;

тривалість утримання тварин на відкритому повітрі та тривалість безпечного зберігання гною та посліду у сховищах, – у місяцях у цілих числах;

кількість фактично витраченого часу на сільськогосподарські роботи – у годинах у цілих числах;

відповіді щодо наявності явища – шляхом вибору варіанта "так" або "ні", а за можливості кількох відповідей – шляхом позначення всіх варіантів, які відповідають фактичній діяльності підприємства.

Від'ємні значення у формі не допускаються.

7. Методологічною основою показників є Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2018/1091 від 18 липня 2018 року про інтегровану статистику фермерських господарств і скасування регламентів (ЄС) № 1166/2008 та (ЄС) № 1337/2011, Імплементаційний регламент Комісії (ЄС) 2018/1874 від 29 листопада 2018 року щодо переліку та опису даних, які необхідно надати за 2020 рік, Імплементаційний регламент Комісії (ЄС) 2021/2286 від 16 грудня 2021 року щодо переліку та опису даних, які необхідно надати за 2023 рік, та Імплементаційний регламент Комісії (ЄС) 2024/2914 від 25 листопада 2024 року щодо переліку та опису даних, які необхідно надати за 2026 рік. Під час визначення змісту показників ураховано рекомендації Євростату, викладені в посібниках з інтегрованої статистики сільськогосподарських господарств за 2020, 2023 та 2026 роки. Положення зазначених документів застосовано з урахуванням законодавства України, національної статистичної методології, агрономічної практики й усталеного в Україні змісту сільськогосподарських термінів.

8. Під час заповнення форми враховують Закон України від 16 серпня 2022 року № 2524-IX "Про офіційну статистику", Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III, Водний кодекс України від 06 червня 1995 року № 213/95-ВР, Закон України від 19 червня 2003 року № 962-IV "Про охорону

земель", Закон України від 10 липня 2018 року № 2496-VIII "Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції", Закон України від 20 лютого 2003 року № 555-IV "Про альтернативні джерела енергії", наказ Мінагрополітики від 29 квітня 2025 року № 1705 "Про затвердження Переліку класифікованих сортів винограду, у тому числі ароматичних", зареєстрований у Міністерстві юстиції України 13 травня 2025 року за № 728/44134, Закон України від 22 серпня 2024 року № 3928-IX "Про виноград, вино та продукти виноградарства".

9. Показники форми можуть бути сформовані з використанням таких документів первинного обліку:

спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів у сільськогосподарських підприємствах № ВЗСГ-1, № ВЗСГ-4, № ВЗСГ-8, № ВЗСГ-10, затверджених наказом Мінагрополітики від 21 грудня 2007 року № 929, та спеціалізованих форм первинних документів з обліку довгострокових і поточних біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах № ДБАСГ-1, № ПБАСГ-1, затверджених наказом Мінагрополітики від 21 лютого 2008 року № 73 (зі змінами), – у разі ведення підприємством або його відокремленим підрозділом таких форм на добровільній основі;

державних актів, витягів із Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, договорів оренди, суборенди, емфітевзису, спільного користування та інших документів, що підтверджують право власності або користування земельними ділянками;

кадастрових планів, експлікацій земельних угідь, проєктів землеустрою, актів обміру земельних ділянок і посівів, польових журналів, книг історії полів, планів посівів, відомостей обліку посівних та зібраних площ, актів на списання загиблих площ, облікових листів трактористів-машиністів, нарядів і актів виконаних робіт;

актів закладання й інвентаризації багаторічних насаджень, паспортів садів, ягідників, виноградників і розсадників, планів розміщення насаджень, документів про походження та сортовий склад садивного матеріалу;

сертифікатів, що підтверджують відповідність процесу виробництва та/або обігу органічної продукції вимогам законодавства, додатків до них, рішень органів сертифікації та інших документів органічної сертифікації;

дозволів на спеціальне водокористування – у випадках, передбачених законодавством, договорів про постачання або подачу води, показань засобів обліку води, рахунків, журналів поливів, актів обміру зрошених та осушених площ, технічної та проєктної документації на водні об’єкти й меліоративні системи;

технічних паспортів, проєктної документації, інвентаризаційних описів та інших документів щодо тваринницьких приміщень і кількості місць для утримання тварин;

накладних, рахунків-фактур, чеків, складських документів, актів, списання та внесення добрив, польових журналів, відомостей обліку утворення, надходження, використання, передання і зберігання гною, посліду та інших органічних добрив;

технічних паспортів, інвентарних карток, актів приймання-передачі та введення в експлуатацію, договорів купівлі-продажу, оренди, лізингу або спільного користування сховищами;

трудових і цивільно-правових договорів, документів обліку робочого часу, розрахунково-платіжних документів, внутрішніх відомостей обліку праці членів сім'ї єдиного власника, якщо вони залучені до роботи підприємства, а також документів з охорони праці;

регістрів бухгалтерського та оперативного обліку, регістрів доходів і витрат, договорів, рахунків, накладних, актів виконаних робіт, податкових, касових і банківських документів;

рішень, договорів, платіжних документів і банківських виписок щодо отриманих грантів, дотацій, компенсацій, кредитів, страхових виплат та інших видів фінансової підтримки;

інших первинних, облікових, реєстраційних і технічних документів, які фіксують факти здійснення господарських операцій або підтверджують наявність, стан, використання чи рух ресурсів сільськогосподарського (аграрного) господарства.

10. У разі відсутності даних у формі зазначається одна з нижченаведених причин:

не здійснюється вид економічної діяльності, який спостерігається – у разі відсутності діяльності за видом економічної діяльності, який спостерігається, тобто одиниця не здійснює сільськогосподарської діяльності;

одиниця припинена або перебуває в стадії припинення – у разі здійснення процедури припинення юридичної особи, що не пов'язано з реорганізацією (приєднання, злиття, поділ, перетворення), а саме наявності реєстраційних відомостей: рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи; судового рішення щодо припинення юридичної особи, що не пов'язане з її банкрутством; початку процесу проведення спрощеної процедури припинення юридичної особи шляхом її ліквідації; рішення державного органу про припинення юридичної особи в результаті ліквідації; унесення судового рішення про порушення провадження у справі про банкрутство юридичної особи або визнання юридичної особи банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури; державної реєстрації припинення юридичної особи та/або відокремленого підрозділу юридичної особи, що не пов'язана з реорганізацією. Повідомлення щодо державної реєстрації припинення або процедури припинення одиниці (крім закриття структурного підрозділу) підтверджується реєстраційними відомостями, наприклад, підприємство перебуває в стадії припинення діяльності

та переведення всіх активів, земель на баланс іншого підприємства; підприємство ліквідоване за документами);

тимчасово призупинено економічну діяльність через економічні чинники/карантинні обмеження – у разі тимчасового призупинення економічної діяльності в цілому по одиниці через економічні чинники, карантинні обмеження;

проведено чи проводиться реорганізація або передано виробничі фактори іншій одиниці – у разі здійснення процедури припинення юридичної особи у зв'язку з реорганізацією (приєднання, злиття, поділ, перетворення) за наявності рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи в результаті реорганізації; державної реєстрації припинення юридичної особи та/або відокремленого підрозділу юридичної особи, закриття структурного підрозділу юридичної особи у зв'язку з реорганізацією; продажу/надання в оренду (повністю або частково виробничих факторів (робочої сили, обладнання, земель тощо) або передачі права управління виробничими факторами іншій одиниці;

відсутнє явище, яке спостерігається – у разі відсутності специфічного об'єкта спостереження (наприклад, земельних ділянок, що використовуються для сільськогосподарського виробництва, площ багаторічних насаджень, виробничих приміщень, місць утримання сільськогосподарських тварин, сховищ або інших об'єктів спостереження).

Причина "Здійснюється сезонна діяльність або економічна діяльність, пов'язана з тривалим циклом виробництва" у разі відсутності даних за цією формою не застосовується.

II. Показники щодо площ земельних ділянок і землекористування

1. Показники щодо площ земельних ділянок і землекористування характеризують земельні ресурси сільськогосподарського (аграрного) господарства, їх склад, розподіл за видами земель і правовими підставами власності або користування, а також фізичну площу земель, що використовуються підприємством.

Склад і структура земель характеризуються їх загальною площею, розподілом за видами земель і правовими підставами власності або користування й відображають фактичний стан земель підприємства станом на кінець звітного року. Відомості про склад і структуру земель визначають за фактичним місцем розташування земельних ділянок та станом їх використання на кінець звітного року.

2. Показники щодо загальної площі землі сільськогосподарського (аграрного) господарства за видами земель відображають земельні ділянки, що перебувають у власності або користуванні підприємства станом на кінець звітного року, незалежно від місця їх розташування. Земельні ділянки, передані

іншим особам, якими респондент утратив можливість фактично користуватися, у площі землі підприємства не враховані.

3. Площа земель сільськогосподарського (аграрного) господарства характеризує сумарну площу всіх земельних ділянок і спеціальних сільськогосподарських площ, які станом на кінець звітного року підприємство має у власності або користуванні та які належать до ресурсів цього підприємства, незалежно від місця їх розташування і правових підстав використання.

У складі загальної площі враховані сільськогосподарські землі, що використовуються для одержання сільськогосподарської продукції; площа (виробнича поверхня), призначена для вирощування культивованих грибів; сільськогосподарські землі, які тимчасово не використовуються; інші землі, зокрема вкриті лісовою рослинністю; землі під виробничими та господарськими будівлями, дворами, шляхами, водоймами, кар'єрами, а також інші непродуктивні землі, що належать до підприємства.

Кожна земельна ділянка або спеціальна виробнича площа врахована один раз. Земельні ділянки, передані іншим особам у користування та фактично не використовувані підприємством, у загальній площі не враховані.

4. Площа сільськогосподарських земель, що використовуються, характеризується сумарною площею земельних ділянок, які систематично або фактично використовуються на кінець звітного року підприємством для одержання сільськогосподарської продукції, вирощування багаторічних насаджень, сінокосіння та випасання тварин. Площа сільськогосподарських земель, що використовуються, визначена за фактичним складом і використанням земельних ділянок, що на звітну дату перебувають як у власності підприємства, так і в його користуванні, у тому числі на правах оренди, згідно із законодавством.

У складі площі сільськогосподарських земель, що використовуються, ураховані земельні ділянки, які, згідно з експлікацією земельних угідь (відомостей про розміри та склад земельних угідь на підприємстві), визначені як рілля (орні землі, включаючи перелоги), з якої виокремлені перелоги; багаторічні насадження; сіножаті та пасовища (із них виокремлено малопродуктивні пасовища).

Показник охоплює розмір угідь на всіх землях (зрошених, осушених та богарних) незалежно від застосовуваної системи виробництва (неорганічне, органічне виробництво (як сертифіковане, так і у період переходу від виробництва неорганічної продукції до виробництва органічної продукції)).

Із загальної площі окремо виокремлено площу органічну сертифіковану та площу, що перебуває в перехідному періоді до органічного виробництва; ці площі є взаємовиключними.

5. Площа ріллі (орних земель) характеризує сумарну площу земельних ділянок підприємства, які систематично обробляються, розорюються або підтримуються у стані, придатному для вирощування однорічних і багаторічних трав'янистих сільськогосподарських культур, а також земельних ділянок під парниками, оранжереями та теплицями.

У площі ріллі враховані:

земельні ділянки, які систематично обробляються й використовуються під посіви сільськогосподарських культур, уключаючи посіви багаторічних трав;

перелоги (орні землі, які раніше оралися, але наразі більше року починаючи з осені не використовувалися для посіву сільськогосподарських культур, не готуються під пар, а залишають для відновлення родючості та належного сільськогосподарського й екологічного стану);

чисті пари (земельні ділянки, які залишають без посівів протягом вегетаційного періоду для відновлення родючості ґрунту);

парники, оранжереї та теплиці (земельні ділянки під конструкціями, критими склом, плівкою та світло-прозорими синтетичними матеріалами, для вирощування ранньої розсади, ранніх овочів і плодів, перезимівлі або вирощування рослин у закритому ґрунті).

У площі перелогів не враховані площі, на яких протягом звітного року вирощували сільськогосподарські культури, у тому числі повторно або послідовно після збирання попередньої культури; землі, остаточно виведені із сільськогосподарського використання; площі викорчуваних багаторічних насаджень, залишені на один вегетаційний період до закладання нових насаджень; сіножаті та пасовища, які більше не використовуються.

У площі ріллі (орних земель) не враховані площі сіножатей і пасовищ, розораних з метою докорінного поліпшення та постійно використовуваних під трав'яними кормовими культурами для сінокосіння й випасання тварин, а також міжряддя багаторічних насаджень, використані під посіви сільськогосподарських культур.

Якщо станом на кінець звітного року земельна ділянка належить до ріллі (орних земель), то її фізична площа врахована один раз незалежно від кількості культур, вирощуваних на ній протягом звітного року, та кількості оборотів посівної площі.

6. Площа багаторічних насаджень характеризує площу сільськогосподарських угідь підприємства, зайняту культурами, які не входять до польової сівозміни, займають земельну ділянку протягом кількох років і, як правило, дають урожай неодноразово. До неї належать насадження для отримання плодів, ягід, винограду, хмелю; насадження ефіроолійних і лікарських багаторічних культур; розсадники (крім лісових); декоративні багаторічні насадження (квітники), а також інші багаторічні насадження. Трав'янисті енергетичні культури, що вирощуються на ріллі, у цьому показнику

не враховані; деревні насадження з ротаційним періодом до 20 років ураховані у площі лісистих ділянок.

Цей показник відображає сумарну фізичну площу станом на кінець звітного року, яка зайнята під відокремленими (самостійними) садами, ягідниками, виноградниками, хмільниками та іншими багаторічними насадженнями, та площу під деревами й кущами, які ростуть окремо, незалежно від віку насаджень, уключаючи площу молодих насаджень починаючи з року їх посадки незалежно від початку плодоношення.

Площа під деревами й кущами, які ростуть окремо поза садом або виноградником, визначена шляхом перерахунку загальної кількості дерев у площу за середньою нормою посадки на один гектар.

Площа багаторічних насаджень уключає також списані (незалежно від часу списання), але нерозкорчовані площі; фізичні площі зріджених (незалежно від ступеня зрідженості), відокремлених ділянок саду.

У показнику площі багаторічних насаджень не враховані дикорослі плодові дерева та кущі; насадження під склом чи високим доступним накриттям, площа яких відображена у складі закритого ґрунту; деревні насадження та інші площі, які відповідно до пункту 10 цього розділу віднесені до лісистих ділянок, зокрема деревні насадження з ротаційним періодом до 20 років; вишневі або каштанові дерева, покинуті більше 5 років або які використовуються для щорічної заготівлі деревини; дерева, які плодоносять незначною мірою, зокрема для сільськогосподарських тварин, що пасуться під деревами; плантації різдвяних ялинок, які більше не доглядаються.

7. Площа сіножатей та пасовищ характеризує сумарну площу сіножатей і пасовищ, яка постійно (кілька років поспіль, як правило, п’ять років і більше) використовується для вирощування трав’янистих кормових або енергетичних культур шляхом обробітку (посіву) або природним шляхом (самосів) та площу, яка згідно з експлікацією земельних угідь має цільове призначення для випасу сільськогосподарських тварин, з яких виокремлені малопродуктивні пасовища.

У показнику площі сіножатей та пасовищ ураховані природні та поліпшені сіножаті, які систематично використовуються для сінокосіння; природні та культурні пасовища, які використовуються для випасання сільськогосподарських тварин; малопродуктивні пасовища; постійні трав’яні угіддя, що використовуються для одержання сіна, сінажу, силосу, випасання тварин або виробництва відновлюваної енергії. Також ураховані постійні трав’яні угіддя, які тимчасово не використовуються для виробництва, але відповідають установленим умовам для отримання фінансової підтримки, та землі, виведені з виробництва понад п’ять років, але які підтримуються в належному сільськогосподарському й екологічному стані, придатному для випасання або обробітку.

У показнику площі сіножатей та пасовищ не враховані посіви тимчасових трав, що входять до сівозміни; площі без рослинності, придатної для годівлі

тварин; сіножаті та пасовища, фактично виведені з використання і не підтримувані в належному стані.

8. Малопродуктивні пасовища, які виокремлені із загальної площі пасовищ, характеризують площу низьковрожайних постійних трав'яних угідь на ґрунтах низької якості, зазвичай не поліпшених удобренням, обробітком, пересіванням або осушенням, придатних переважно для екстенсивного випасу та неспроможних забезпечувати високу щільність поголів'я.

До показника включаються фактично використовувані кам'янисті, чагарникові та інші малопродуктивні пасовищні угіддя, у тому числі ті, які екстенсивно косять замість випасу та які часто мають високу природоохоронну цінність. Пасовища, які фактично не використовуються, у цьому показнику не враховані.

9. Площа культивованих грибів характеризує фізичну площу, фактично використану у звітному році під перший виробничий оборот (печериць, глив, білих, опеньок, ерінгів, шиітаке та інших) та культивованих трюфелів у спеціально побудованих або адаптованих для вирощування грибів приміщеннях, а також у підземних приміщеннях, печерах і підвалах.

За багатоярусного вирощування враховують фізичну площу, зайняту вирощуванням грибів, без підсумовування виробничих поверхонь окремих ярусів, розміщених одна над одною. Одну й ту саму фізичну площу враховують один раз незалежно від кількості виробничих оборотів або замін субстрату протягом року. За вирощування грибів на колодах на відкритому повітрі враховують усю площу, зайняту колодами, разом із проміжками між ними. Площу, враховану як площу культивованих грибів, повторно у складі інших земель не відображають.

Площу, визначену у квадратних метрах, перераховують у гектари діленням її значення на 10 000.

10. Площа інших земель характеризує сумарну площу земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які не використовуються станом на кінець звітного року, лісистих ділянок, у тому числі з насадженнями з ротаційним періодом до 20 років, та інших земель, зайнятих об'єктами виробничої інфраструктури, дворами, шляхами, водоймами, кар'єрами, непродуктивними або техногенними ділянками, що забезпечують функціонування підприємства.

11. Площа лісистих ділянок характеризує площу ділянок підприємства, укритих деревною та чагарниковою рослинністю і віднесених до лісистих земель. У показнику не враховані площі багаторічних сільськогосподарських насаджень, лісосмуг та інших лінійних елементів.

У показнику також ураховані деревні насадження з ротаційним періодом до 20 років: верба або тополя для виробництва енергетичної біомаси; тополя чи

евкаліпт для одержання балансової деревини або целюлози; павловнія, яку вирощують із коротким циклом рубки; інші плантації деревних рослин, призначені для промислової переробки, якщо період їх вирощування до кінцевого збирання не перевищує 20 років. Також ураховуються вишневі або каштанові дерева, покинуті більше 5 років або використовувані для щорічної заготівлі деревини; дерева, які плодоносять незначною мірою, зокрема для сільськогосподарських тварин, що пасуться під деревами; плантації різдвяних ялинок, які більше не доглядаються.

12. Площа сільськогосподарських земель, що використовуються, розподілена за правовою підставою фактичного володіння (у власності та/або користуванні) станом на кінець звітного року: землі у власності; землі, взяті в оренду; землі у спільному або іншому користуванні. Одна й та сама земельна ділянка відображена лише за однією підставою без подвійного обліку.

У площі земель у спільному або іншому користуванні не враховані площі земель загального користування.

13. Показники щодо площі земель з елементами екологічного пріоритету характеризують фактичну площу екологічних і ландшафтних елементів у межах земель, що перебувають у власності або користуванні сільськогосподарського (аграрного) господарства та мають значення для збереження ґрунтів, водних ресурсів, ландшафтного різноманіття, біорізноманіття або екологічної стійкості агроекосистем. Ураховуються площі терас, буферних зон і захисних смуг полів (крайових смуг полів), живоплотів, ліній дерев (полезахисних лісових смуг), а також агролісівничих систем, у яких деревні та/або чагарникові насадження поєднуються з вирощуванням сільськогосподарських культур та/або утриманням чи випасанням тварин.

Не враховуються площі звичайних товарних садів, ягідників, виноградників та інших багаторічних насаджень, крім випадків, коли вони є складовою агролісівничої системи, а також суцільні лісові ділянки, на яких не здійснюється сільськогосподарська діяльність. Якщо один елемент одночасно виконує кілька функцій, то його площа відображена один раз за показником, який найповніше відповідає основному призначенню такого елемента.

III. Показники щодо площ насаджень плодових садів і виноградників

1. Показники щодо площ насаджень плодових садів і виноградників характеризують фізичну площу плодових садів і виноградників на відкритому ґрунті, що перебували протягом звітного року у власності або користуванні підприємства згідно з чинним законодавством (уключаючи землі, узяті в оренду, але без урахування земель, відданих в оренду), згруповану за віком і щільністю насаджень, видами культур, а для виноградників – також за напрямом використання винограду та сортовим складом. Показники відображені

відповідно до підходів, викладених у пункті 6 розділу II цих Роз’яснень щодо складу багаторічних насаджень.

Вік насаджень визначено за роком садіння дерев на відповідній ділянці, щільність – за фактичною кількістю живих дерев на одному гектарі. Однорідна частина насадження віднесена до однієї вікової групи та однієї групи щільності; якщо на ділянці є частини з різним віком або щільністю, то площа розподілена за фактично зайнятою ними площею.

У показниках площ насаджень плодових садів і виноградників ураховують площі молодих насаджень із року їх садіння та площі, з яких у звітному році одержано продукцію і які до дати складання форми були розкорчовані. Не враховують дикорослі рослини, насадження під склом або високим доступним накриттям, які відображають у складі закритого ґрунту, та ділянки, остаточно виведені з використання.

2. Показники площі плодових багаторічних насаджень характеризують сумарну площу ділянок, зайнятих у звітному році на відкритому ґрунті під насадженнями зерняткових (яблуні, груші) та кісточкових (вишні (звичайної та повстистої (китайської)), черешні всіх кольорів, слив всіх кольорів (у тому числі мірабелі), персика, нектарина та абрикоса) плодових культур, які вирощують для вживання в їжу та подальшого використання в переробній промисловості.

За наявності на одній і тій же відокремленій ділянці насаджень різних породних груп загальна площа насаджень розподілена за породними групами шляхом перерахунку кількості дерев кожної породи на прийняту норму посадки коренів дерев цієї породи на один гектар. Якщо сума розрахованих площ окремих породних груп не дорівнює фактичній загальній площі відокремленої ділянки, то різниця розподілена пропорційно обчисленим площам під насадженнями породних груп.

3. Із площ насаджень культур зерняткових площі яблунь і груш розподілені за віком насаджень: менше 5 років, від 5 до 14 років, від 15 до 24 років, 25 і більше років; та за щільністю насаджень: менше 400, від 400 до 1599, від 1600 до 3199, 3200 дерев на 1 га і більше.

4. Із площ насаджень культур кісточкових площі вишні, черешні, сливи, персика, нектарина та абрикоса розподілені за віком насаджень: менше 5 років, від 5 до 14 років, 15 і більше років; та за щільністю насаджень: менше 600, від 600 до 1199, 1200 дерев на 1 га і більше.

5. Площа виноградників характеризує сумарну площу ділянок, зайнятих у звітному році на відкритому ґрунті виноградними насадженнями, які вирощують для вживання в їжу та подальшого використання в переробній промисловості.

Сумарна площа виноградників розподілена за переважним господарським призначенням винограду: виноград столовий, виноград для виробництва

родзинок та виноград для виробництва вина; за віком насаджень: менше 3 років, від 3 до 9 років, від 10 до 19 років, від 20 до 29 років, від 30 до 49 років, 50 і більше років; та за щільністю насаджень: менше 1000, від 1000 до 1499, 1500 рослин на 1 га і більше.

6. Показники щодо площі виноградників за віком і щільністю насаджень також деталізовані за сортами винограду. Сорт визначено за документами про походження садивного матеріалу, паспортом виноградника або даними інвентаризації. Змішані насадження розподілені між сортами пропорційно фактично зайнятій кожним сортом площі.

7. Назва сорту відповідає довіднику, сформованому на підставі Переліку класифікованих сортів винограду, у тому числі ароматичних, затвердженого наказом Мінагрополітики від 29 квітня 2025 року № 1705, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 травня 2025 року за № 728/44134:

Аврора Магарача, Алеатіко (Aicatico Nero, Aglianico Dolce, Aglianico Nero, Agliano, Vernaccia Moscatella, Vernaccia Pergola, Moscatele Livatice, Lakrima Dolche, Pelaverde, Uva Liatica), Аліготе (Beaunois, Vert Blanc, Giboudot Blanc, Griset Blanc, Carcarone, Melon De Jura, Pistone, Plant Gris, Troyen Blanc), Альбільо кримський, Альмінський, Анателикон, Антей магарацький, Анчеллотта червона (nacelatto, Ancellotta Di Massenzatico, Ancelotti, Lancellotta, Uino, Uvino), Ароматний, Бастардо магарацький, Біанка, Бордо, Буковинка, Вердельо, Гарс Левелю (Budai F her, Lindenblaetrige, Липовина, Токай, Feuille de Tilleul, Харшлевелю), Гвієне, Голубок, Гренаш чорний (Alicante, Cannonau, Tocai rosso, Gamacha tinta, Grenache noir, Grenache rouge), Грюнер Вальтлінер, Данко, Джеват кара, Дністровський рожевий, Екім кара (Кефесія, Крона), Загрей, Іршаї Олівер (Aranyló Kогаі. Золотистий ранній, Carola, Мускат Іршаї Олівер), Іскорка, Каберне Совіньйон (Bidure, Бордо, Lafit, Lafite, Lafet, Petit Cabernet, Cabernet), Каберне Фран (Ardounet, Beron, Breton, Bordo Magher, Gros Cabernet, Gros Vidure, Гро Буше, Carmenet, Capbreton, Plant Breton, Petit Fer, Petit Vidure, Каберне грі, Hartling, Trouchet noir, Франк блауер, Франк неро, Фран нуар), Капсельський білий (Матвієнківський), Кекфранкос (Лімбергер, Блауфранкіш, Blauer Limberger, Grossburgunder, Karmazin, Frankovka, Frankinja, Crna Moravka, Широколистий), Кок пандас, Кокур білий (Білий довгий, Бігас Кокур, Довгий, Кокур де Занте), Ліваділйський чорний, Мальбек (Кот, Кагор, Коста роза, Noir de Pressac, Medoc Noir, Tinturin, Фран Моро, Jacobin Blauer), Марсельський чорний ранній, Мерло (Alicante, Alicante Noir, Black Alicante, Bigney, Bigney Rouge, Bidal, Vidal, Vitraille, Picard, Planet Medok, Sud Des Graves Vidal), Морастель (Minustellu-Cagnulari, Graciano, Tinta, Miuda, Бальтазар, Balsac, Veremeta, Drug, Clairette Noire, Negrette, Plant de Saint Gilles, Rossola Nera, Torrentes), Мурведр (Alicante, Піно флері, Матаро, Tinta do Padre Antonio, Charmet, Espar), Мускат білий (Gelber Muskateller, Moscatel de Grano, Menudo, Moscatel Galego Branco, Moscato bianco B, Moschato aspro, Muskat, Muskat zluty, Muskatel, Rumeni muskat,

Sarga), Мускат Голодриги, Мускат одеський, Мускат Оттонель (Moschato Samou, Ottonel muskotaly, Моттонель, Мускателлер Оттонель, Mirislavka, Muskotaly, Оттонель, Muskat), Мускат рожевий (Moscatel de Grano Menudo Rojo, Roter, Muskateller, Brauner Muskateller, Muscat à petits grains rouges, Piros Muskotaly, Rother Frontignac), Мускат чорний (Мускат червоний, Busuioaca de Bohotin, Moscatel Galego Roxo, Muskateller Roter, Gara muscat, Кайяба, Moscatel negro, Caillaba, Muscat à petits grains noirs, Rother frontignan, Schwarzblauer muskateller), Мюллер Тургау (Мюллер, Мюллерка, Мюллерово, Риванер, Ризванець), Овідіопольський, Одеський жемчуг, Одеський чорний (Аліберне), Олег (Діамант), Пам'яті Голодриги, Первенець Магарача, Піно сірий (Піно Грі, Grauer Burgunder, Pinot Griogio, Rul nder, Rulansk sede, Sivi pinot, Szukebarat, Viliboner, Гресу Клевнер, Grauer Riesling, Grauklevner, Cordelier Gris, Malvoisie, Auxerrois Gris, Syurke Barat, Szuerke Kisburgundi, Rulander, Tokayer, Fromenteau Gris, Champagner), Піно чорний (Піно Нуар, Піно Фран, Blauer Burgunder, Blauer Sp tburgunder, Modri pinot, Pinot nero, Pinot crni, Rulandské modr), Подарок Магарача, Рислінг Магарача, Рислінг рейнський (Rajnai rizling, Rhine Riesling, Rizlink rynsky, Riesling renano, Weisser Riesling, Білий Рислінг, Gewuerztraube, Graschevina, Lipka, Мозельрислінг, Kleiner Riesling, Niederlaender), Рісус, Ркацителі (Мамали Ркацителі, Дедали Ркацителі, Кукура, Будашурі), Роднічок, Рубін Голодриги, Рубін таїровський, Рубіновий Магарача, Саперави (Didi Saperavi, Kleinbeeriger), Сари пандас, Серсіаль, Совіньйон блан (Совіньон білий, Блан фюме, Бордо бьянко, Гро Совіньйон, Мускат Сільванер, Пти Совіньйон, Совіньйон), Совіньйон зелений (Гро Совіньйон, Піно місцевий білий), Солдайя, Сонячнодолинський, Спартанець Магарача, Сухолиманський білий, Тавквері Магарача, Тельті курук (Кіпридський, Лисячий хвіст, Noyemberyani Teghakan), Трамінер рожевий (Gewurztraminer, Diseci traminec, Roter Traminer Rs, Traminer roz, Traminer, Traminer aromatico, Tramini cerveny, Traminac, Gris rouge, Dreimaenner, Drumin, Klaevner, Хайден), Фетяска біла (Леанка, Медлайн, Пасаряска, Poama Fetei, Poama pasareasca, Feteasca alba), Фурмінт (Keknyelu, Sipon, Moslavac, Arany Furmint, Grasa de Kotnar, Zapfner, Mosler, Мословак, Poshipon, Пома грасса, Posipel, Сіпон, Токайський, Фурмінт золотий, Edelweisser Tokayer), Цимлянський чорний (Грушевий, Чорний, Чорний винний, Цимлянський), Цитронний Магарача, Черсегі фюсереш, Чорна опіана, Шардоне (Blanc de Champagne, Burgundi Feher, Veis Edler, Weisser Clevner, Weisser Rulander, Claevner, Luizant, Morillon, Noirien Blanc, Auvergnat Blanc, Pinot Chardonnay), Ярило, та сорт винограду інший, у тому числі ароматичний.

8. Кожен сорт у розподілі за віковими групами та групами щільності насаджень не наведено декілька разів. Для кожного сорту зазначена площа щонайменше за однією віковою групою та однією групою щільності. Дані щодо сумарної площі сорту винограду за віковими групами дорівнюють його даним щодо сумарної площі цього ж сорту винограду за групами щільності. Одна й та сама площа повторно не врахована.

Дані щодо сумарної площі виноградників усіх сортів у кожній віковій групі дорівнюють даним щодо суми площ винограду столового, для виробництва родзинок і для виробництва вина у відповідній віковій групі.

Дані щодо сумарної площі виноградників усіх сортів у кожній групі щільності насаджень дорівнюють даним щодо суми площ виноградників зазначених напрямів використання у відповідній групі щільності.

Переліки сортів винограду в розподілах за віковими групами та групами щільності насаджень збігаються.

Якщо заповнено відповідну вікову групу або групу щільності, то наведено її розподіл за сортами, і навпаки.

IV. Показники щодо зрошення та осушення

1. Показники щодо зрошення та осушення характеризують застосування підприємством водної меліорації на сільськогосподарських землях, що використовуються, зокрема фактично зрошену площу відкритого ґрунту протягом звітного року та її розподіл за методами поливу, обсяг і джерела використаної для зрошення води, наявність та особливості використання зрошувальної інфраструктури, систем обліку й контролю води, а також площу земель, на яких за допомогою осушувальної (дренажної) мережі здійснювалося відведення надлишкової вологи або регулювання водного режиму.

2. Показник щодо здійснення зрошення сільськогосподарської землі, що використовується, характеризує здійснення підприємством поливу хоча б однієї ділянки сільськогосподарської землі, що використовується, протягом звітного року.

Стверджувальна відповідь зазначена, якщо протягом звітного року хоча б на частину сільськогосподарських земель, що використовуються підприємством, у тому числі закритого ґрунту, фактично подавалася вода для зрошення не менше одного разу, незалежно від кількості поливів, джерела води, способу її подавання, належності зрошувального обладнання та отримання врожаю із цієї площі.

3. Показник зрошеної площі сільськогосподарської землі, що використовується (на відкритому ґрунті), характеризує сумарну фізичну зрошену площу земель на відкритому ґрунті, яка фактично поливалася не менше одного разу протягом звітного року, зокрема ріллі (орних земель), у тому числі перелогів, багаторічних насаджень, сіножатей і пасовищ.

Одна й та сама площа врахована один раз незалежно від кількості поливів. Площі культур закритого ґрунту в цьому показнику не враховані.

Із загальної зрошеної площі виокремлені площі за методами поливу: поверхневого, спринклерного та крапельного зрошення.

Якщо на одній площі застосовано кілька методів, то вона віднесена лише до переважного методу без подвійного обліку.

4. Показник поверхневого зрошення відображає площі, частково або повністю вкриті водою, незалежно від подавання води самопливом або насосами. У показнику враховані полив борознами, смугами, затопленням, ручний полив відрами або лійками, а також частково регульоване зрошення паводковими водами.

5. Показник спринклерного зрошення (дощування) відображає площі, на яких вода подавалася під тиском через мережу труб і розпилювалася форсунками, імітуючи дощ. У показнику враховані площі зрошені дощувальними машинами, круговими та фронтальними установками, стаціонарними або пересувними спринклерами та розбризкувачами.

6. Показник крапельного зрошення відображає площі, на яких вода під невисоким тиском подавалася через мережу трубопроводів за визначеною схемою безпосередньо до кореневої системи рослин. У показнику враховані наземне та підземне крапельне зрошення і мікродощування.

7. Показник обсягу води, використаної для зрошення у звітному році, характеризує загальний обсяг води з усіх джерел, фактично використаної для зрошення всіх сільськогосподарських земель підприємства, що використовуються (у тому числі у закритому ґрунті) у звітному році.

За наявності приладів обліку обсяги відображені за їхніми даними. За відсутності безпосереднього вимірювання обсяг води визначений розрахунково за продуктивністю насосів і тривалістю їх роботи, нормами поливу та фактично политою площею, даними водопостачальної організації або іншими документами, наведеними в пункті 9 розділу І цих Роз’яснень.

Якщо підприємство здійснювало зрошення, то обсяг використаної води зазначений обов’язково та є більшим за нуль.

8. Показник щодо джерел води для зрошення характеризує наявність і використання джерел, з яких підприємство фактично отримувало воду для зрошення у звітному році.

За використання кількох джерел зазначені всі відповідні варіанти відповідей. У разі послідовного переміщення води між кількома об’єктами враховане лише її первинне джерело. Наприклад, якщо ґрунтову воду перекачано до водойми підприємства, а потім використано для зрошення, то зазначені ґрунтові води; водойма як окреме джерело поверхневих вод не врахована.

Якщо підприємство здійснювало зрошення, то зазначено щонайменше одне джерело використаної води.

9. У показнику ґрунтових вод у межах підприємства врахована вода, забрана з підземних водоносних горизонтів через свердловини, колодязі, каптажі та інші підземні джерела, розташовані в межах підприємства.

У показнику поверхневих вод у межах і за межами підприємства врахована вода з річок, струмків, озер, ставків, каналів, водно-болотних угідь та інших природних або штучних поверхневих водних об'єктів незалежно від їх розташування.

У показнику води з водопровідних мереж врахована вода, отримана з централізованої, комунальної, міжгосподарської, меліоративної або іншої системи водопостачання.

У показнику очищених стічних вод враховані стічні води, які пройшли очищення або іншу необхідну підготовку та були повторно використані для зрошення. Неочищені стічні води у цьому показнику не враховані.

У показнику інших джерел води враховані зібрана дощова вода та інші джерела, не віднесені до наведених вище категорій.

10. Стверджувальна відповідь щодо здійснення платежів за воду зазначена, якщо підприємство сплачувало за воду, фактично використану для зрошення у звітному році. У такому разі зазначений переважний метод визначення цих платежів: за обсягом води, за площею зрошуваної землі або за іншою схемою чи комбінацією методів, зокрема сезонно змінними або змішаними тарифами, квотами з фіксованою платою чи додатковою оплатою за обсяг води понад установлену квоту тощо. За відсутності платежів метод визначення їх розміру не зазначений.

11. Показник щодо наявності резервуарів для води характеризує наявність у підприємства штучних або природних резервуарів, водойм чи інших об'єктів, призначених або пристосованих для накопичення та зберігання води, яка була використана для зрошення у звітному році.

У цьому показнику враховані наземні, надземні та підземні резервуари, цистерни, штучні й природні водойми, регулювальні резервуари та ставки, а також мертві рукави річок або канали, які заповнюються водою в дощовий сезон і перекриваються в посушливий сезон для використання води для зрошення. Якщо вода зберігається та ізольована в каналі, то він вважається резервуаром для води.

12. Показник щодо наявності насосних станцій для зрошення характеризує наявність у підприємства власної або орендованої стаціонарної чи пересувної насосної станції, призначеної для забору або подавання води в систему зрошення, незалежно від типу встановленого насоса, зокрема відцентрового наземного, вертикального свердловинного (турбінного), заглибного, осьового або іншого типу. Якщо підприємство здійснювало зрошення, то наявність або відсутність насосної станції зазначена обов'язково.

13. Показник щодо використання системи фертигації характеризує використання підприємством методу внесення добрив разом із поливною водою через систему зрошення. Якщо підприємство здійснювало зрошення, то використання або невикористання системи фертигації зазначене обов'язково.

14. Показник щодо використання системи обліку води для зрошення характеризує тип системи обліку обсягу води, використаної для зрошення: ручної, за якої показники знімають із лічильників або інших водомірних засобів (водозливу, греблі, лотка тощо) вручну; автоматичної, за якої дані автоматично фіксуються, зберігаються чи передаються електронними приладами; ручної та автоматичної.

Якщо підприємство здійснювало зрошення, то зазначено один із наведених способів обліку води або відсутність такого обліку.

15. Показник щодо використання контролю процесу зрошення характеризує здійснення підприємством контролю процесу зрошення (початку, тривалості, інтенсивності та завершення поливу), а також застосований спосіб такого контролю: вручну (коли працівник регулює без автоматичної системи керування), автоматично (за попередньо встановленою програмою, таймером або іншою системою, яка регулює подавання води без постійного втручання працівника), точне зрошення (строки, норми або місця подавання води визначають відповідно до потреб окремих ділянок чи рослин, у тому числі з використанням датчиків вологості ґрунту, або без них, метеоданих, цифрових карт або іншої інформації), комбінація методів.

Якщо підприємство здійснювало зрошення, то зазначено один спосіб контролю процесу зрошення або відсутність такого контролю.

16. Показник щодо технічного обслуговування, ремонту або модернізації системи зрошення характеризує здійснення протягом звітного року та двох попередніх до нього календарних років робіт для підтримання, відновлення або поліпшення зрошувальної системи (включно з обслуговуванням розподільчої мережі) за видами робіт:

регулярне щорічне обслуговування, наприклад планові огляди обладнання, очищення каналів, труб і фільтрів, промивання крапельних ліній, перевірка насосів, клапанів і з'єднань, усунення незначних витоків, заміна швидкозношуваних елементів та підготовка системи до сезону або зимового зберігання тощо;

ремонт або модернізація, наприклад капітальний ремонт, заміна насосів, трубопроводів, дощувальних установок або інших основних елементів, відновлення каналів, реконструкція чи розширення мережі, упровадження крапельного зрошення, автоматичного обліку, автоматизованого керування, датчиків, технологій точного зрошення або інших технічних рішень, що поліпшують характеристики системи тощо.

Якщо підприємство здійснювало зрошення, то зазначено один варіант щодо проведення таких робіт або їх відсутності. Якщо протягом зазначеного періоду проведено як регулярне обслуговування, так і ремонт або модернізацію зрошувальної системи, то зазначено ремонт або модернізацію як суттєвіше втручання в її стан і функціонування.

17. Показник щодо загальної площі осушених сільськогосподарських земель, що використовуються, характеризує фізичну площу усіх сільськогосподарських земель, що використовуються підприємством, на яких здійснювалось у звітному році штучне відведення надлишкових поверхневих або ґрунтових вод за допомогою відкритих чи закритих осушувальних споруд.

У показнику враховані площі, осушення яких здійснюється за допомогою відкритих канав, траншей, каналів, закритого дренажу або штучно змінених водотоків. Не враховані природне відведення надлишкової води до озер, боліт і річок, осушення торфовищ та землі, зайняті болотами.

Одна й та сама площа врахована один раз незалежно від кількості дренажних заходів.

V. Показники щодо обробітку ґрунту

1. Показники щодо оброблення ґрунту характеризують площу ріллі (орних земель) на відкритому ґрунті, засіяну або оброблювану у звітному році, за застосованими системами обробітку ґрунту та за видом покриву ґрунту після збирання основної культури.

У показниках площі ріллі за системами обробітку ґрунту не враховані рілля, яка у звітному році не засівалася та не оброблялася, постійні сіножаті й пасовища, багаторічні насадження, а також площі закритого ґрунту під склом або іншим високим доступним накриттям.

Із загальної площі ріллі на відкритому ґрунті, виокремлено площі ріллі за системами обробітку (інтенсивною, ґрунтозахисною (мінімальною) (у тому числі смуговою), нульовою) та за видом покриву ґрунту після збирання основної культури, зокрема протягом зимового періоду (під озимими культурами, покривними та проміжними культурами, вкриті рослинними рештками та/або мульчою та без рослинного покриву після збирання основної культури).

2. Площа за системами обробітку ґрунту визначена за операціями, проведеними між збиранням попередньої культури та сівбою або підготовкою ґрунту для наступної культури. Якщо протягом звітного року на одній ділянці вирощували кілька культур, то її площа врахована один раз – за основною культурою.

3. Показник площі ріллі за інтенсивною (традиційною) системою обробітку ґрунту відображає площу, на якій обробіток передбачав перевертання шару

ґрунту із загортанням рослинних решток, переважно полицевим або дисковим плугом, із можливим подальшим вторинним обробітком, зокрема дисковою бороною.

4. Показник площі ріллі за ґрунтозахисною (мінімальною) системою обробітку ґрунту відображає площу, оброблену без обертання шару ґрунту із збереженням на поверхні, як правило, не менше 30 % рослинних решток для захисту від ерозії та збереження вологи. У показнику враховані смуговий (зональний), гребеневий та інші види безполицевого обробітку, зокрема чизельний, плоскорізний і вертикальний, якщо вони відповідають зазначеним умовам.

5. Показник площі ріллі за смуговою системою обробітку ґрунту відображає частину площі ріллі за ґрунтозахисною системою, на якій для висівання насіння оброблено окремі смуги завширшки переважно від 5 до 20 см, а ґрунт між ними не оброблено та залишають вкритим рослинними рештками.

6. Показник площі ріллі за нульовою системою обробітку ґрунту відображає площу ріллі, на якій між збиранням попередньої культури та сівбою наступної культури обробіток ґрунту не проводили, а насіння висівали безпосередньо в ґрунт, необроблений після збирання попередньої культури. За використання цієї системи для контролю бур’янів можуть застосовуватися гербіциди, а стерня, рослинні рештки або мульча можуть залишатися на поверхні ґрунту для захисту від ерозії.

Сумарні дані щодо площі за системами обробітку ґрунту не перевищують дані щодо площі ріллі (орних земель), за винятком випадків, коли відповідні земельні ділянки перебували під сівозміною протягом звітного року, але до кінця звітного року вибули з власності або користування підприємства чи змінився вид їх використання.

7. Показник площі ріллі під озимими культурами відображає площу, на якій культури висіяли восени та вони росли протягом зими для подальшого збирання або використання на випас.

8. Показник площі ріллі під покривними та проміжними культурами відображає площу, на якій між збиранням попередньої культури та сівбою наступної спеціально висівали рослини для захисту ґрунту, збереження поживних речовин, регулювання водного режиму, контролю бур’янів, шкідників і хвороб або підтримання біорізноманіття. Зазвичай такі культури не вирощують як основну товарну продукцію, хоча окремі з них можуть використовуватися на корм. У показнику не враховані звичайні озимі культури, постійні сіножаті й пасовища.

9. Показник площі ріллі, вкритої рослинними рештками та/або мульчою, відображає площу, на якій протягом зимового періоду залишалися стерня, солома чи інші частини рослин або було внесено мульчу природно чи штучно. У показнику враховані самосів зернових культур, що вкриває ґрунт після проведення обробітку, та площі, на яких залишається щонайменше 10 % рослинних решток.

10. Показник площі ріллі без рослинного покриву після збирання основної культури відображає площу, яку після збирання врожаю зорали або обробили іншим способом і залишили протягом зими незасіяною та не вкритою рослинними рештками до проведення передпосівного обробітку або сівби. У показнику не враховані площі, на яких залишилося понад 10 % рослинних решток.

Сумарні дані щодо площі ріллі за видами покриву ґрунту не перевищують дані щодо загального значення площі ріллі (орних земель), за винятком випадків, коли відповідні земельні ділянки використовувалися як рілля протягом звітного року, але до кінця звітного року вибули з власності або користування підприємства чи змінився вид їх використання.

11. Показник площі ріллі на відкритому ґрунті, яка перебуває під сівозміною, характеризує площу ріллі, на якій сільськогосподарські культури чергують, як правило, щороку, за запланованою схемою або послідовністю.

У показнику площі ріллі на відкритому ґрунті, яка перебуває під сівозміною, ураховані площі з чергуванням однорічних культур, зокрема різних видів зернових, а також багаторічні польові трави, травосуміші та суміші трав із бобовими культурами, якщо вони є складовою сівозміни.

У показнику площі ріллі на відкритому ґрунті, яка перебуває під сівозміною, не враховані площі беззмінного вирощування однієї культури, площі товарного овочівництва, на яких чергуються лише овочеві культури, багаторічні культури, що тривалий час залишаються на одному полі, а також площі закритого ґрунту під склом або іншим високим доступним накриттям.

Площа ріллі під сівозміною не перевищує загальну площу ріллі, за винятком випадків, коли відповідні земельні ділянки перебували під сівозміною протягом звітного року, але до кінця звітного року вибули з власності або користування підприємства чи змінився вид їх використання.

VI. Показники щодо утримання сільськогосподарських тварин

1. Показники щодо утримання сільськогосподарських тварин характеризують наявність у власності або користуванні підприємства протягом звітного року приміщень, споруд, стійл, боксів, кліток, вольєрів, вигульних та інших майданчиків, призначених для утримання сільськогосподарських тварин

за видами (для великої рогатої худоби, свиней, курей і півнів), їхню місткість, типи облаштування та фактичні способи використання протягом звітного року.

Ці показники також характеризують розподіл місць за системами утримання, наявність у місцях утримання систем зберігання та/або прибирання твердого гною, тривалість утримання на відкритому повітрі, а також доступ сільськогосподарських тварин до вигульних майданчиків.

2. Стверджувальна відповідь щодо наявності у підприємства місць для утримання сільськогосподарських тварин зазначена, якщо протягом звітного року підприємство мало у власності або користуванні хоча б одне придатне місце для утримання будь-якого виду сільськогосподарських тварин (приміщення, споруду або обладнану відкриту територію тощо) незалежно від того, чи було воно зайняте твариною на дату обліку.

У показнику враховані також місця для овець, кіз, коней, іншої птиці та інших сільськогосподарських тварин, кількість яких за системами утримання у формі окремо не відображається. Непридатні або остаточно виведені з експлуатації об’єкти не враховані.

3. Показник кількості місць для утримання сільськогосподарських тварин характеризує місткість відповідного приміщення, споруди або обладнаного майданчика протягом звітного року, тобто кількість тварин певної групи, які можуть одночасно утримуватися в ньому за звичайних умов експлуатації.

У показнику враховані також місця, тимчасово не зайняті через перерву між виробничими циклами, очищення, дезінфекцію, ветеринарні заходи, тимчасову відсутність тварин або інші подібні обставини, якщо ці місця залишаються придатними до використання та зазвичай призначені для утримання тварин. Не враховані демонтовані, зруйновані, непридатні, остаточно виведені з експлуатації або переобладнані для інших потреб місця, а також тимчасово облаштовані площі, які не належать до системи утримання тварин.

Одне й те саме місце враховане один раз за відповідним видом і групою тварин та системою утримання, для якої воно призначене. Якщо протягом звітного року на одному місці послідовно утримували кількох тварин, то це місце повторно не враховане.

4. Кількість місць визначена за проєктною місткістю приміщення, даними технічної чи інвентаризаційної документації. За відсутності такої інформації кількість місць визначена з урахуванням фактичного облаштування приміщення та застосовних норм площі, щільності або розміщення тварин відповідного виду й групи. Якщо визначити місткість у такий спосіб неможливо, то вона наближено оцінена за найбільшою кількістю тварин, які одночасно утримувалися у відповідному місці протягом звітного року.

Для тварин, яких постійно утримують на відкритому повітрі, кількість місць визначена за кількістю тварин, яку підприємство може утримувати на

відповідній площі за звичайних умов утримання та допустимого навантаження на пасовище, загін або іншу відкриту територію.

5. Показники кількості місць для утримання великої рогатої худоби характеризують розподіл кількості місць окремо для корів та іншої великої рогатої худоби (крім корів) за типами утримання (прив'язним, безприв'язним/ боксовим, іншими типами утримання у приміщеннях та утриманням на відкритому повітрі).

До корів відносять самиць великої рогатої худоби, уключаючи буйволиць молочних та інших порід, а також самиць яків, бізонів та їхніх гібридів, які розтелилися хоча б один раз і переведені до групи корів, незалежно від віку, породи та напряму використання. До корів також відносять самиць, які розтелилися до досягнення двох років.

До іншої великої рогатої худоби відносять самиць, які ще жодного разу не розтелилися (телиць), уключаючи запліднених, спарованих і штучно запліднених тварин незалежно від того, установлено їхню тільність чи ні, та інших, незапліднених; самців, зокрема некастрованих бичків і биків, кастрованих воликів і волів; молодняк, уключаючи телят інших видів великої рогатої худоби; а також інших представників великої рогатої худоби, зокрема буйволів, яків, бізонів та їхніх гібридів, які не віднесені до корів.

6. Із кількості місць для прив'язного, безприв'язного/боксового та інших типів утримання великої рогатої худоби окремо виокремлені місця із системою зберігання та/або прибирання твердого гною.

У показниках кількості місць із системою зберігання та/або прибирання твердого гною враховані місця, де гній із підстилкою або без неї накопичується, зберігається чи видаляється переважно у твердому стані, зокрема шляхом механічного прибирання, згрібання або періодичного видалення підстилки.

У показниках кількості місць із системою зберігання та/або прибирання твердого гною не враховані місця, де гній і сеча надходять до підпідлогових каналів, ям, резервуарів чи інших споруд і утворюють переважно рідкий або напіврідкий гній. Якщо в одному приміщенні застосовують різні системи поводження з гноєм, то місця розподілені відповідно до системи, фактично облаштованої в кожній його частині або секції.

Кількість місць із системою зберігання та/або прибирання твердого гною не перевищує загальну кількість місць відповідної групи тварин за відповідним типом утримання.

7. Показник кількості місць для прив'язного утримання великої рогатої худоби (стійла) відображає кількість місць для великої рогатої худоби у приміщеннях, де кожна тварина утримується на визначеному індивідуальному місці та обмежена прив'яззю, унаслідок чого не може вільно переміщуватися

приміщенням. У цьому показнику враховані прив’язні стійла незалежно від конструкції підлоги, використання підстилки та способу прибирання гною.

8. Показник кількості місць для безприв’язного/боксового утримання великої рогатої худоби відображає кількість місць для великої рогатої худоби у приміщеннях, де тварини не обмежені прив’яззю та можуть вільно переміщуватися між зонами годівлі, напування і відпочинку. У показнику враховане також боксове утримання, за якого приміщення поділене на індивідуальні бокси або стійла для відпочинку тварин, але тварини в них не закріплені.

Безприв’язне/боксове утримання може здійснюватися як на підстилці з утворенням твердого гною, так і за системою збирання рідкого або напіврідкого гною.

9. Показник кількості місць для інших типів утримання великої рогатої худоби, не зазначених вище, відображає кількість місць для великої рогатої худоби у приміщеннях, спорудах або спеціально облаштованих системах, які не відповідають визначенням прив’язного, безприв’язного/боксового чи постійного утримання на відкритому повітрі. У показнику, зокрема, ураховані будиночки для телят, у тому числі індивідуальні будиночки типу «іглу», та інші системи утримання, не зазначені у формі. Місця, ураховані за іншим типом утримання, повторно не включені.

10. Показник кількості місць для постійного утримання великої рогатої худоби на відкритому повітрі відображає кількість місць на пасовищах, в огороджених загонах або на інших спеціально відведених відкритих територіях, де тварин постійно утримують протягом року поза тваринницькими приміщеннями, у тому числі на вільному вигулі.

У показнику кількості місць для постійного утримання великої рогатої худоби на відкритому повітрі враховані також місця з навісами або іншими укриттями від несприятливих погодних умов. У показнику не враховані місця для тимчасового або сезонного випасання тварин, а також вигульні майданчики, що використовуються лише для перебування і руху тварин поза приміщенням протягом частини дня.

11. Показник кількості місяців тимчасового утримання великої рогатої худоби на відкритому повітрі характеризує фактичну тривалість випасання протягом звітного року окремо для корів та іншої великої рогатої худоби, яких частину року випасають, а в інший період, наприклад взимку, утримують у приміщеннях.

У показнику кількості місяців тимчасового утримання великої рогатої худоби на відкритому повітрі не враховані перебування на вигульному майданчику та дні, коли тварин випасали дві години або менше. Якщо випасання

тривало понад дві години, але менше звичайного повного дня, такий день може бути врахований як половина дня випасання. Зазвичай повний день випасання для великої рогатої худоби становить від 6 до 12 годин залежно від наявності достатньої кількості якісного корму на пасовищі.

Показник тимчасового випасання визначають незалежно від кількості місць для постійного утримання великої рогатої худоби на відкритому повітрі. Значення показника наводять у межах від 1 до 12 місяців за фактичного випасання відповідної групи тварин.

12. Стверджувальна відповідь щодо доступу великої рогатої худоби до вигульного майданчика зазначена в разі фактичного використання коровами або іншою великою рогатою худобою спеціально відведеної відкритої чи частково накритої території для руху й перебування поза приміщенням протягом частини дня.

Вигульний майданчик може мати тверде, водонепроникне, ґрунтове або вкрите рослинністю покриття. Його не ототожнюють із пасовищем, місцем постійного утримання на відкритому повітрі або територією, через яку тварин лише переміщують.

Якщо вигульний майданчик на підприємстві є, але відповідна група тварин ним не користувалася, то стверджувальну відповідь не наводять.

13. Показники кількості місць для утримання свиней характеризують розподіл кількості місць окремо для свиноматок та інших видів свиней за конструкцією підлоги й способом утримання.

До свиноматок відносять самиць свиней живою масою 50 кг і більше, призначених для відтворення стада. До цієї групи належать свиноматки, призначені для племінних цілей, які опоросилися один або декілька разів і переведені в основне стадо, незалежно від того, є вони запліднені (спарованими або штучно заплідненими) чи незапліднені. Також до свиноматок відносять свинок, що перевіряються, тобто призначених для розведення, які ще жодного разу не опоросилися, але виділені для одержання приплоду, уключаючи запліднених, спарованих і штучно запліднених та інших, незапліднених, а також підсосних маток, які вперше опоросилися, до відлучення від них поросят і переведення в основне стадо або на відгодівлю для забою на м’ясо.

До інших свиней відносять поросят живою масою до 20 кг, кнурів-плідників, тобто некастрованих самців, які утримуються для розведення стада, масою 50 кг і більше, а також усіх інших свиней, які не призначені для відтворення стада. Вибракуваних свиноматок, поставлених на відгодівлю для забою на м’ясо, до свиноматок не відносять, їх ураховують у складі інших свиней.

14. Показник кількості місць для утримання свиней на повністю щілинній підлозі відображає кількість місць у приміщеннях, де вся доступна для тварин поверхня підлоги складається зі щілинних або решітчастих елементів, крізь які гній і сеча потрапляють до розташованої під підлогою гноєзбірної ями, каналу або резервуара, де утворюють рідкий гній. У показнику не враховані місця із суцільною ділянкою для відпочинку.

15. Показник кількості місць для утримання свиней на частково щілинній підлозі відображає кількість місць у приміщеннях, де щілинна або решітчаста частина доступної тваринам поверхні підлоги, призначена для відведення гною і сечі, поєднується із суцільною ділянкою, яка використовувалась переважно для відпочинку, годівлі або іншої активності тварин. Крізь щілинну частину гній і сеча потрапляють до розташованої під підлогою гноєзбірної ями, каналу або резервуара, де утворювався рідкий гній. У показнику не враховані місця з повністю щілинною або повністю суцільною підлогою.

16. Показник кількості місць для утримання свиней на суцільній підлозі без глибокої підстилки відображає кількість місць у приміщеннях із рівною або похилою суцільною підлогою, виготовленою з нешліфованого бетону, що запобігає ковзанню, твердого ущільненого ґрунту чи іншого матеріалу.

Використання невеликої кількості підстилкового матеріалу, який не утворює глибокого шару та регулярно видаляється, не є підставою для віднесення місць до утримання на глибокій підстилці.

17. Показник кількості місць для утримання свиней на глибокій підстилці відображає кількість місць у приміщеннях, де вся доступна тваринам поверхня підлоги вкрита товстим шаром соломи, торфу, тирси чи іншого матеріалу, що поглинає вологу і зв’язує гній та сечу.

У показнику кількості місць для утримання свиней на глибокій підстилці враховані місця, де до шару періодично додають свіжу підстилку, а накопичену суміш видаляють через тривалі проміжки часу, які можуть становити кілька місяців. У показнику не враховані системи з тонким шаром підстилки, що регулярно повністю видаляється.

18. Показник кількості місць для інших типів утримання свиней відображає кількість місць у системах, які не відповідають утриманню на повністю або частково щілинній підлозі, на суцільній підлозі без глибокої підстилки, на глибокій підстилці чи на відкритому повітрі у системі вільного вигулу.

19. Показник кількості місць для утримання свиней на відкритому повітрі (вільний вигул) відображає кількість місць у системах, де свині можуть вільно переміщуватися відкритою площею щонайменше протягом частини дня, а не утримуються у закритому приміщенні цілодобово.

У показнику кількості місць для утримання свиней на відкритому повітрі (вільний вигул) враховані також системи, за яких свині перебувають на відкритому повітрі лише протягом частини дня, користуються укриттям або повертаються до укриття наприкінці дня.

У показнику кількості місць для утримання свиней на відкритому повітрі (вільний вигул) не враховані вигульні майданчики, які використовуються для руху свиней протягом частини дня, але не належать до системи вільного вигулу.

20. Показники кількості місяців утримання свиней на відкритому повітрі характеризують фактичну тривалість використання системи вільного вигулу протягом звітного року окремо для свиноматок та інших видів свиней.

Показник кількості місяців утримання свиней на відкритому повітрі відображений лише за тією групою свиней, для якої зазначено місця для утримання на відкритому повітрі та яка фактично утримувалася в цій системі протягом звітного року. Якщо відповідні місця були наявні, але протягом звітного року фактично не використовувалися для утримання цієї групи свиней, то кількість місяців не відображена.

У показнику кількості місяців утримання свиней на відкритому повітрі не враховані періоди, протягом яких тварини перебували лише у приміщенні, а також короткочасний доступ до технологічного або вигульного майданчика, що не є складовою системи вільного вигулу. Значення показника наведено в межах від 1 до 12 місяців за умови фактичного використання відповідної системи.

21. Показники кількості місць для утримання курей характеризують розподіл кількості місць окремо для курей-несучок та інших видів курей за системами утримання. До курей-несучок відносять самок курей (дорослих курей), які досягли несучої зрілості та утримуються для отримання яєць, незалежно від того, одержували від них яйця чи ні. До інших видів курей відносять курчат-бройлерів, тобто курей і півнів скоростиглого гібриду, яких вирощують для отримання м’яса, а також інших курей і півнів, крім курей-несучок. Місця для індиків, качок, гусей, страусів та іншої свійської птиці до цих показників не включають.

22. Показник кількості місць для утримання курей на глибокій підстилці відображає кількість місць у приміщеннях, де птиця утримується на товстому шарі соломи, тирси, стружки, торфу чи іншого підстилкового матеріалу, та на якому птиця може вільно переміщуватися, а послід накопичується і змішується з підстилкою.

Вольєрні або багаторівневі системи, обладнані глибокою підстилкою, відображають за цим показником.

23. Показник кількості місць для вольєрного багаторівневого утримання курей без підстилки відображає кількість місць у безкліткових системах, які

складаються з підлоги та одного або кількох рівнів перфорованих платформ, сідал чи ярусів, між якими птиця може вільно переміщуватися. У системі щонайменше у певній її частині птиці доступні два рівні, а платформи облаштовані так, щоб послід не потрапляв на птицю, яка перебуває нижче.

У таких системах можуть бути окремо облаштовані зони для годівлі, напування, відпочинку та відкладання яєць, а послід видаляється стрічками або накопичується у каналах чи ямах.

Вольєрні системи з глибокою підстилкою відображають як утримання на глибокій підстилці. Якщо птиця має регулярний доступ до відкритої площі, то місця можуть бути віднесені до утримання на відкритому повітрі (вільний вигул), без повторного включення до вольєрного утримання.

24. Показник кількості місць для утримання курей у кліткових батареях зі стрічковим видаленням посліду відображає кількість місць у клітках, розташованих в один або кілька ярусів, під якими встановлені рухомі стрічки. Послід потрапляє на стрічки та механічно переміщується за межі приміщення, де надалі зберігається переважно у твердому стані. У показнику враховані також системи, у яких послід підсушується на стрічках примусовим повітрям.

25. Показник кількості місць для утримання курей у кліткових батареях із глибоким каналом для посліду відображає кількість місць у кліткових системах, де послід потрапляє до розташованого під клітками глибокого каналу або ями та накопичується протягом тривалого періоду. Послід може змішуватися з водою, утворюючи напіврідку або рідку масу, і зазвичай видаляється один раз на рік або рідше.

У показнику кількості місць для утримання курей у кліткових батареях із глибоким каналом для посліду не враховані системи з регулярним стрічковим чи іншим механічним видаленням посліду.

26. Показник кількості місць для утримання курей у кліткових батареях із видаленням посліду у твердому стані відображає кількість місць у кліткових системах, де послід потрапляє на підлогу або до відокремленого простору під клітками, підсушується природною чи примусовою вентиляцією та регулярно видаляється механічним способом у твердому стані. Приміщення для птиці й зона накопичення посліду можуть бути конструктивно відокремлені, що дає змогу прибирати послід, не турбуючи птицю.

Кліткові батареї зі стрічковим видаленням посліду або його накопиченням у глибокому каналі відображають окремо.

27. Показник кількості місць для інших типів утримання курей відображає кількість місць у системах, які не відповідають утриманню на глибокій підстилці, вольєрному багаторівневому утриманню без підстилки, окремо наведеним типам

кліткових батарей або утриманню на відкритому повітрі у системі вільного вигулу.

28. Показник кількості місць для утримання курей на відкритому повітрі (вільний вигул) відображає кількість місць у системах, де птиця має регулярний доступ із приміщення через спеціальні виходи до відкритої площі та може вільно пересуватися нею протягом частини дня.

Відкрита площа може бути вкрита рослинністю, мати дерева, кущі, навіси, мобільні пташники або інші природні чи штучні укриття.

Для показника кількості місць для утримання курей на відкритому повітрі (вільний вигул) наявність виходів із приміщення або відкритої площі без фактичного доступу птиці не є підставою для врахування місць. Вольєрні системи, у яких птиця регулярно користується відкритою площею, можуть бути віднесені до вільного вигулу без одночасного врахування тих самих місць за іншим типом утримання.

VII. Показники щодо використання добрив, гною та посліду

1. Показники щодо використання добрив характеризують фактичне внесення протягом звітного року мінеральних добрив, гною, посліду, інших органічних добрив і добрив на основі відходів на сільськогосподарські землі, що використовуються підприємством, площу їх унесення, утворення, надходження, внутрішньогосподарське використання та інше вибуття гною і посліду, способи їх унесення, розподіл за типами місць зберігання та тривалість безпечного зберігання.

Показники відображають фактично здійснені протягом звітного року операції незалежно від того, виконувало відповідні роботи підприємство власними силами чи із залученням інших осіб. Одні й ті самі площі та обсяги в межах взаємовиключних показників повторно не враховують.

2. Стверджувальна відповідь щодо використання підприємством добрив зазначена, якщо протягом звітного року на сільськогосподарські землі, що використовуються, фактично внесено хоча б один вид мінеральних або органічних добрив, у тому числі гній, послід чи добрива на основі відходів, незалежно від їх походження, кількості внесень і того, ким виконувалися відповідні роботи.

3. Показники площі сільськогосподарських земель на яку вносили добрива, характеризують фізичну площу земель, що використовуються господарством, на яку протягом звітного року фактично вносили мінеральні добрива та/або гній і послід.

У показниках ураховані площі багаторічних насаджень, сіножатей і пасовищ, ріллі (орних земель), у тому числі фізична площа закритого ґрунту, на

які внесено відповідний вид добрив, без повторного врахування цієї площі за наступними оборотами культур.

Площа однієї й тієї самої земельної ділянки за кожним видом добрив урахована один раз незалежно від кількості, обсягів, строку та способу внесення протягом звітного року, а також від того, ким виконувалися відповідні роботи (власними силами чи із залученням інших осіб). Якщо на ділянку внесено різні види добрив, то її площа відображена за кожним відповідним показником; площі, на яких унесення добрив лише планувалося або фактично не здійснювалося, не враховані.

4. У формі окремо відображені площа сільськогосподарських земель, на яку вносили мінеральні добрива, та площа, на яку вносили гній і послід.

До мінеральних добрив належать прості та комплексні азотні, фосфорні й калійні добрива, мікродобрива, що містять бор, цинк, марганець, мідь, молібден або інші поживні мікроелементи, а також мінеральні добрива природного походження, які застосовували для живлення рослин. У показнику не враховані вапно, інші вапнякові та гіпсовмісні матеріали й поліпшувачі ґрунту, застосовані переважно для зміни його кислотності, структури або фізичних властивостей, а не для живлення рослин.

До гною та посліду належать твердий і підстилковий гній, гноївка, напіврідкий і рідкий гній, послід птиці з підстилкою або без неї, а також тверда чи рідка фракція гною після його розділення. У показнику не враховані компост, дигестат (органічна маса, що залишається після виробництва біогазу), осади стічних вод, промислові відходи, рослинні рештки та інші органічні добрива, які не є гноєм або послідом.

5. Якщо підприємство використовувало добрива, то зазначено щонайменше один із показників площі внесення мінеральних добрив, площі внесення гною і посліду або обсягу використаних інших органічних добрив та добрив на основі відходів (крім гною та посліду).

Площа сільськогосподарських земель, на яку вносили мінеральні добрива, та площа, на яку вносили гній і послід, кожна окремо не перевищує загальну площу сільськогосподарських земель, що використовуються підприємством станом на кінець року, крім випадків, коли протягом звітного року добрива вносили на земельні ділянки, які на кінець року вже не перебували у володінні або користуванні підприємства.

Якщо гній та послід унесено на сільськогосподарські землі підприємства, то у показниках внутрішньогосподарського використання зазначено відповідний обсяг гною та/або посліду.

6. Показники обсягів виробництва, надходження, використання та вибуття гною і посліду характеризують їх рух на підприємстві протягом звітного року. Окремо виокремлені напіврідкий і рідкий гній, твердий гній та послід.

До напіврідкого та рідкого гною належать суміш калу й сечі тварин із водою, гноївка та рідка фракція, отримана після розділення гною; до твердого гною відносять гній із підстилкою або без неї, який можна складати в купи й переміщувати механічним способом, а також тверду фракцію після його розділення. Послід птиці, з підстилкою або без неї, відображають окремо.

Один і той самий обсяг не врахований повторно в межах одного показника внаслідок його подальшого переміщення або перероблення.

У показниках обсягів руху гною та посліду враховані екскременти тварин разом із сечею, підстилкою, технологічною водою та іншими матеріалами, які є складовими фактично отриманого гною або посліду.

7. Показник внутрішньогосподарського виробництва гною та посліду відображає загальний обсяг гною та посліду, утвореного у звітному році сільськогосподарськими тваринами підприємства під час утримання у приміщеннях, на майданчиках та в інших контрольованих системах. Гній і послід, одержані від інших господарств, підприємств, у внутрішньогосподарському виробництві не враховані.

8. Показник іншого надходження гною та посліду характеризує обсяг гною та посліду, отриманий у звітному році від інших господарств, підприємств або осіб шляхом придбання, обміну, безоплатного одержання чи в інший спосіб. У показнику враховані також гній і послід, одержані для безпосереднього внесення на землі підприємства, компостування, перероблення або виробництва енергії; обсяги, утворені від власних тварин, не враховані.

9. Показник внутрішньогосподарського використання гною та посліду відображає обсяг гною та посліду, використаного у звітному році в межах підприємства, зокрема внесеного на сільськогосподарські землі, переробленого на компост чи біогаз або використаного іншим способом. Якщо той самий обсяг послідовно проходив кілька стадій використання, то він відображений один раз без повторного обліку.

10. Показник іншого вибуття гною та посліду відображає обсяг гною та посліду, який у звітному році вибув за межі підприємства шляхом продажу, обміну, безоплатного передання або в інший спосіб (крім внутрішньогосподарського використання), у тому числі під час надання послуг із внесення на землі іншого господарства, підприємства, промислового перероблення, виробництва енергії чи видалення.

11. Показник обсягу використаних органічних добрив та добрив на основі відходів, крім гною та посліду, характеризує сумарний фактичний обсяг у натуральному вираженні зазначених матеріалів, використаних підприємством

протягом звітного року для живлення рослин або поліпшення родючості сільськогосподарських земель.

У показнику враховані компости, дигестат, осади стічних вод, придатні для використання як добриво, органічні відходи харчової та інших галузей виробництва, а також інші органічні добрива, що не є гноєм або послідом. Не враховані зелені добрива (рослини, вирощені та заорані безпосередньо на полі), рослинні рештки врожаю, залишені на місці їх утворення, а також матеріали, які не використовували як добриво.

12. Показники частки гною та посліду, внесених різними способами, характеризують розподіл загальної кількості гною і посліду, фактично внесеного протягом звітного року на сільськогосподарські землі підприємства, за способом його внесення.

За кожним способом обирають один діапазон, що відповідає частці внесеного цим способом обсягу гною та посліду. Якщо відповідний спосіб не застосовували, то зазначають 0 відсотків. Якщо застосовано лише один спосіб внесення добрив і посліду, то по цьому способу зазначають 100 відсотків, а по всіх інших – 0 відсотків. Загальна кількість гною та посліду, внесених всіма способами, приймається за 100 відсотків. Якщо застосовували декілька способів внесення, то обрані за ними діапазони мають у сукупності допускати розподіл загального обсягу внесеного гною та посліду, прийнятого за 100 відсотків. Комбінації діапазонів, за яких такий розподіл неможливий, не допускаються.

Наприклад, якщо по одному зі способів зазначено діапазон від 75 до 99 відсотків, то також зазначено ще по одному способу діапазон до 25 відсотків, а по інших – 0 відсотків. Якщо по одному зі способів зазначено діапазон від 50 до 74 відсотків, то також зазначено, як мінімум, ще по одному способу діапазон від 25 до 49 відсотків, або, як максимум, ще по одному способу діапазон до 25 відсотків, а по всіх інших – 0 відсотків. Якщо по одному зі способів зазначено діапазон від 25 до 49 відсотків, то також зазначено, як мінімум, ще по одному способу діапазон від 50 до 74 відсотків або, як максимум, ще по одному способу діапазон до 25 відсотків, а по всіх інших – 0 відсотків.

Якщо підприємство використовувало добрива, але гній та послід на сільськогосподарські землі не вносило, то за кожним способом їх внесення зазначено 0 відсотків.

13. Із способів унесення гною та посліду у формі представлені:

поверхневе внесення із загортанням у ґрунт до чотирьох годин після розкидання гною або посліду;

поверхневе внесення із загортанням у ґрунт пізніше ніж через чотири, але не пізніше ніж через 24 години;

поверхневе внесення без загортання у ґрунт або із загортанням пізніше ніж через 24 години;

смугове внесення шланговим розподільником (рідкий або напіврідкий гній подають через гнучкі шланги вузькими смугами безпосередньо на поверхню ґрунту; суцільне розподілення по всій поверхні до цього способу не належить);

смугове внесення під рослинний покрив (гній подають під рослини за допомогою наконечників, які розсувають рослинний покрив);

інжекторне внесення на невелику глибину (гній подають у неглибокі борозни або щілини, як правило, близько п’яти сантиметрів);

інжекторне внесення на значну глибину (у глибші борозни або щілини, як правило, близько 15 сантиметрів, які після внесення закривають).

14. Показники обсягів гною та посліду, що зберігаються, характеризують загальний обсяг напіврідкого і рідкого гною, а також твердого гною та посліду, утворених на підприємстві, які протягом звітного року зберігалися в місцях та спорудах, і розподіл цих обсягів за типами таких місць. Один і той самий обсяг гною або посліду повторно не врахований; місця та споруди, які протягом звітного року не використовувалися для зберігання, не враховані.

15. Із загального обсягу гною та посліду (напіврідкого та рідкого, твердого) виокремлені обсяги, що зберігаються у:

гнойових купах або буртах (твердий гній, складений у неогороджені купи чи штабелі або накопичений на відкритих майданчиках без цілеспрямованого компостування, незалежно від наявності над ними даху чи іншого накриття);

компостних купах (гній або послід, складений у спеціально сформовані купи, які аерують та/або перемішують для компостування, розкладання органічної маси; у показнику не враховані звичайні купи чи бурти без такого оброблення);

підпідлогових гнойових каналах або ямах під приміщеннями для утримання тварин (гній або послід, що накопичується з незначною кількістю доданої води або без неї під підлогою приміщення, зокрема під щілинною підлогою, до його видалення);

системах із глибокою підстилкою (гній або послід, що накопичується разом із підстилковим матеріалом безпосередньо у приміщенні для утримання тварин протягом виробничого циклу);

сховищах для напіврідкого та рідкого гною без накриття (відкритих резервуарах, ставках або лагунах, у тому числі відкритих анаеробних лагунах та лагунах для аеробного оброблення);

сховищах для напіврідкого та рідкого гною з проникним накриттям (резервуарах, ставках або лагунах, поверхня гною в яких укрита соломою, глиною, природно утвореною кіркою чи іншим проникним матеріалом, що не забезпечує повної герметичності);

сховищах для напіврідкого та рідкого гною з непроникним накриттям (резервуарах, ставках або інших ємностях із непроникною плівкою, мембраною, жорстким чи іншим герметичним накриттям; у цьому типі місця зберігання

врахований також гній, що надходить до анаеробної установки для виробництва біогазу);

інших місцях зберігання твердого, напіврідкого або рідкого гною та посліду, які не належать до жодного із зазначених типів.

16. Показники тривалості зберігання характеризують кількість місяців, протягом яких наявні місця і споруди для зберігання можуть умістити гній та послід, що утворюються на підприємстві, без ризику витікання або стоку та без проміжного спорожнення. Тривалість визначають окремо для компостних куп, підпідлогових гнойових каналів або ям, систем із глибокою підстилкою, сховищ для напіврідкого та рідкого гною незалежно від виду їх накриття та інших місць зберігання.

17. За наявності обсягу гною або посліду, що зберігався у компостних купах, підпідлогових гнойових каналах або ямах, системах із глибокою підстилкою чи інших місцях зберігання, наведена також тривалість його зберігання у відповідному типі місця. Якщо напіврідкий або рідкий гній зберігався у сховищах без накриття, з проникним та/або непроникним накриттям, то наведена одна тривалість його зберігання у сховищах для напіврідкого та рідкого гною незалежно від виду накриття.

VIII. Показники щодо сховищ для зберігання сільськогосподарської продукції

1. Показники щодо сховищ для зберігання сільськогосподарської продукції характеризують наявність у підприємства на кінець звітного року сховищ для зерна та насіння, холодильного зберігання, коренів, бульб і цибулинних, а також овочів і фруктів та їх місткість.

Показники стосуються типу й технологічних особливостей сховища, а не походження продукції, тому враховують сховища, призначені для зберігання як виробленої підприємством, так і придбаної або одержаної продукції.

Сховища, призначені для зберігання кормів або іншої сільськогосподарської продукції, також ураховано, якщо за типом і технологією зберігання вони відповідають одній із наведених категорій.

2. За кожним типом сховища відображені його наявність і загальна місткість усіх відповідних сховищ, наявних на підприємстві та придатних до використання. Стверджувальна відповідь наведена за наявності відповідного типу сховища, при цьому його загальна місткість більша за нуль; у разі відсутності такого сховища дані щодо місткості не наведені. У показниках не враховані сховища, демонтовані, непридатні для використання або переобладнані для іншого призначення. Тимчасово порожнє сховище враховане, якщо воно зберігає своє призначення та придатне до використання.

3. Місткість відображена за технічною, проєктною або паспортною документацією сховища. Якщо в документації її зазначено в тоннах, то у формі наведений еквівалент у кубічних метрах за наявними документально визначеними даними для перерахунку; за відсутності таких даних місткість визначена за внутрішнім корисним об'ємом сховища, фактично придатним для розміщення продукції. Якщо підприємство має кілька сховищ одного типу, то зазначена їх загальна місткість. Одна й та сама місткість повторно за різними типами сховищ не врахована.

За наявності сховища його місткість відображена за наявними документальними або розрахунковими даними; за відсутності сховища місткість не наведена.

4. У показнику місткості сховищ для зерна та насіння зернових, олійних і бобових культур враховані силоси, зерносховища, склади підлогового зберігання та інші споруди, обладнані або пристосовані для зберігання зерна і насіння. Враховані також сховища з обладнанням для вентилювання, сушіння, очищення або підтримання інших необхідних умов зберігання. У показнику не враховані об'єкти, не обладнані й не пристосовані для належного зберігання такої продукції.

5. У показнику місткості сховищ для холодильного зберігання враховані холодильні камери, холодильні склади та інші приміщення, у яких необхідну температуру підтримують за допомогою холодильного обладнання. У показнику не враховані приміщення, де умови зберігання забезпечують лише природним або примусовим вентилюванням без штучного охолодження.

6. У показнику місткості сховищ для коренів, бульб і цибулинних враховані спеціалізовані картоплесховища, коренеплодосховища, цибулесховища та інші споруди, призначені для зберігання відповідної продукції насипом, у контейнерах чи іншим способом. У показнику не враховані тимчасові місця зберігання продукції безпосередньо на полі або просто неба.

7. У показнику місткості сховищ для овочів і фруктів враховані овочесховища, плодосховища, погреби та інші приміщення, призначені для зберігання овочевої, плодової та ягідної продукції у ящиках, контейнерах, на стелажах або насипом. За наявності в одному сховищі окремих приміщень або секцій, що належать до різних типів сховищ, місткість кожної з них відображена за відповідним типом.

IX. Показники щодо робочої сили

1. Показники щодо робочої сили характеризують осіб, які протягом звітного року виконували сільськогосподарські роботи для сільськогосподарського (аграрного) господарства, та фактично витрачений ними на такі роботи час. У показниках ураховані керівник господарства, наймані працівники та члени сім'ї єдиного власника, якщо вони брали участь у роботі підприємства.

2. У показниках щодо робочої сили як сільськогосподарські роботи враховані роботи, що забезпечують сільськогосподарське виробництво, утримання засобів виробництва або безпосередньо пов'язані з ними, зокрема управління підприємством, роботи з вирощування культур і утримання тварин, облік, зберігання та підготовка власної продукції до реалізації, ремонт і перевезення для потреб підприємства тощо. У показниках не враховані роботи для особистих побутових потреб власника або керівника господарства, роботи для інших господарств, підприємств, лісогосподарські, мисливські, рибальські та відокремлювані несільськогосподарські види діяльності.

Кожна особа врахована лише в одній категорії робочої сили. Особа, відомості про яку наведені як про керівника господарства, повторно не врахована у складі найманих працівників або членів сім'ї єдиного власника.

3. Показники щодо кількості годин характеризують час, фактично витрачений на сільськогосподарські роботи підприємства протягом звітного року. У показниках не врахований час відсутності на роботі, у тому числі оплачуваний, але не відпрацьований час, зокрема час відпустки, тимчасової непрацездатності або іншої відсутності, а також час, витрачений на особисті побутові потреби чи іншу діяльність, не пов'язану із сільськогосподарськими роботами підприємства.

У кожній категорії робочої сили кількість осіб певної статі та кількість фактично витрачених ними годин одночасно більші за нуль або одночасно дорівнюють нулю. Сумарна кількість годин за особами певної статі не перевищує кількість таких осіб, помножену на 8760 годин.

4. Показники щодо керівника сільськогосподарського (аграрного) господарства характеризують особу, яка фактично відповідає за повсякденне управління виробничою та фінансовою діяльністю підприємства. Керівником, як правило, є директор (керівник) юридичної особи або її відокремленого підрозділу. Якщо повсякденне управління фактично здійснює інша особа, якій передано такі повноваження, то відомості наводять щодо цієї особи.

5. Вік керівника зазначено у повних роках станом на кінець звітного року. Стать відображено шляхом вибору одного з передбачених формою варіантів (жінка, чоловік). Кількість годин охоплює час, фактично витрачений керівником на сільськогосподарські роботи підприємства протягом звітного року. Рік призначення на посаду відповідає року, у якому особа фактично розпочала

виконувати функції керівника господарства. Рік призначення на посаду не перевищує звітний рік.

6. Стверджувальну відповідь щодо наявності сільськогосподарської освіти зазначено, якщо керівник завершив базову сільськогосподарську підготовку або здобув вищу освіту за освітньою програмою чи спеціальністю, пов'язаною із сільським господарством; заперечну відповідь надають, якщо керівник набув відповідних знань і навичок лише під час практичної роботи.

7. Рівень практичного досвіду та сільськогосподарської освіти відображено за найвищим рівнем підготовки керівника:

практичний досвід (знання і навички, набуті лише під час практичної роботи в сільському господарстві без завершення базової сільськогосподарської підготовки або здобуття вищої освіти);

базова підготовка (завершене навчання на курсах, у закладі професійної, фахової передвищої або іншої освіти за програмою, пов'язаною із сільським господарством, садівництвом, виноградарством, лісівництвом, рибництвом, ветеринарною медициною, сільськогосподарськими технологіями чи іншою пов'язаною сферою);

вища освіта (здобута вища освіта за освітньою програмою або спеціальністю, пов'язаною із сільським господарством чи однією із зазначених вище сфер).

8. Професійне навчання протягом звітного року охоплює організовані курси, семінари та інші навчальні заходи, проведені фахівцем або організацією, що здійснює навчання, з метою набуття нових чи вдосконалення наявних знань і навичок, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю або діяльністю, безпосередньо пов'язаною з господарством. Короткий інструктаж з охорони праці, який не передбачає такого навчання, не враховують.

9. Показник кількості найманих працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві на постійній основі, характеризує кількість жінок і чоловіків, які перебували з підприємством у трудових відносинах, за звичайних умов виконували сільськогосподарські роботи щотижня та фактично відпрацювали хоча б один день у звітному році, а не залучалися лише до сезонних, тимчасових або разових робіт.

У показнику кількості найманих працівників, зайнятих на постійній основі, враховані також працівники, які фактично працювали хоча б один день, але частину року були відсутні через військову службу, тимчасову непрацездатність, призупинення дії трудового договору, евакуацію або відпустку, зокрема у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною чи без збереження заробітної плати. Враховані також працівники, які розпочали або припинили регулярну роботу на підприємстві протягом звітного року, якщо їх не залучали лише до сезонних, тимчасових або разових робіт.

У показнику кількості найманих працівників, зайнятих на постійній основі, не враховані керівник господарства, члени сім'ї єдиного власника та особи, залучені іншим роботодавцем, підрядником або кооперативом. Працівники, які не відпрацювали жодного дня, не враховані незалежно від збереження з ними трудових відносин.

10. Загальна кількість жінок і чоловіків розподілена за інтервалами відповідно до фактичної кількості відпрацьованих днів (від 1 до 63 днів, від 64 до 126 днів, від 127 до 190 днів, від 191 до 253 днів та 254 дні й більше). Кожен працівник урахований один раз і лише в одному інтервалі; дні відсутності до кількості відпрацьованих днів не включені.

11. Показник кількості годин, фактично витрачених найманими працівниками, зайнятими на постійній основі, характеризує їхній сумарний час роботи в сільськогосподарському виробництві протягом звітного року. Кількість годин зазначають окремо за жінками та чоловіками, урахованими в загальній кількості таких працівників.

Якщо зазначено постійних найманих працівників незалежно від статі, то кількість фактично відпрацьованих ними годин більша за нуль, і навпаки.

12. Показник кількості найманих працівників, зайнятих у сільськогосподарському виробництві на непостійній основі, характеризує кількість жінок і чоловіків, яких підприємство наймало для виконання сезонних, окремих тимчасових або разових сільськогосподарських робіт і які не виконували такі роботи щотижня на умовах, визначених для постійних працівників.

У показнику кількості найманих працівників, зайнятих на непостійній основі, враховані особи, які перебували з підприємством у трудових відносинах і фактично відпрацювали хоча б один день у звітному році. Кожен працівник врахований один раз незалежно від кількості окремих періодів роботи.

У показнику кількості найманих працівників, зайнятих на непостійній основі, не враховані керівник господарства, члени сім'ї єдиного власника, працівники, враховані серед зайнятих на постійній основі, та особи, залучені іншим роботодавцем, підрядником або кооперативом.

13. Показник кількості годин, фактично витрачених найманими працівниками, зайнятими на непостійній основі, характеризує їхній сумарний час роботи в сільськогосподарському виробництві протягом звітного року з урахуванням усіх окремих періодів роботи. Кількість годин зазначають окремо за жінками та чоловіками, урахованими в загальній кількості таких працівників.

Якщо зазначено найманих працівників, зайнятих на непостійній основі, незалежно від статі, то кількість фактично відпрацьованих ними годин більша за нуль, і навпаки.

14. Показник кількості членів сім'ї єдиного власника, зайнятих у сільськогосподарському виробництві на постійній основі, характеризує кількість жінок і чоловіків із числа членів сім'ї, які за звичайних умов виконували сільськогосподарські роботи щотижня та фактично відпрацювали хоча б один день у звітному році.

У показнику кількості членів сім'ї єдиного власника, які працювали на підприємстві, враховані також особи, які фактично працювали хоча б один день, але частину року тимчасово були відсутні, а також ті, хто розпочав або припинив регулярну роботу протягом звітного року. У показнику не враховані особа, наведена як керівник господарства, члени сім'ї, які не відпрацювали жодного дня, та особи, які допомагали лише сезонно або епізодично.

15. Загальна кількість жінок і чоловіків – членів сім'ї єдиного власника розподілена за інтервалами відповідно до фактичної кількості відпрацьованих днів (від 1 до 63 днів, від 64 до 126 днів, від 127 до 190 днів, від 191 до 253 днів та 254 дні й більше). Кожна особа врахована один раз і лише в одному інтервалі; дні відсутності до кількості відпрацьованих днів не включені.

16. Показник кількості годин, фактично витрачених членами сім'ї єдиного власника, характеризує їхній сумарний час роботи в сільськогосподарському виробництві протягом звітного року. Кількість годин зазначають окремо за жінками та чоловіками, врахованими в загальній кількості таких осіб.

Якщо зазначено членів сім'ї певної статі, то кількість фактично витрачених ними годин більша за нуль, і навпаки.

17. Показник наявності в господарстві письмово оформленого документа з питань охорони праці характеризує наявність на підприємстві письмово оформленого документа, у якому з урахуванням оцінювання професійних ризиків визначено заходи щодо безпечного виконання робіт. До таких документів можуть належати план заходів з охорони праці, інструкції з охорони праці, внутрішні правила безпечного виконання робіт та інші письмово оформлені документи з цих питань. Стверджувальну відповідь надають, якщо на підприємстві наявний хоча б один такий документ.

X. Показники щодо інших видів діяльності, що приносять дохід

1. Показники щодо інших видів діяльності, що приносять дохід, характеризують здійснення сільськогосподарським (аграрним) господарством у звітному році несільськогосподарських видів діяльності, безпосередньо пов'язаних із господарством, їх види та частку доходу від них у загальному доході підприємства.

2. У показниках інших видів діяльності, безпосередньо пов’язаних із господарством, урахована діяльність інша, ніж сільськогосподарська діяльність підприємства, для здійснення якої використовують землю, угіддя, будівлі, техніку, обладнання чи інші ресурси підприємства або його продукцію та яка приносить дохід. Враховані також сільськогосподарські підрядні роботи, що виконуються для інших господарств, підприємств із використанням засобів виробництва підприємства.

У показниках не врахована діяльність, не пов’язана з ресурсами або продукцією підприємства, зокрема самостійна підприємницька діяльність власника чи членів його сім’ї поза межами підприємства, суто фінансові інвестиції, надання в користування техніки, яку підприємство не використовує, а також продаж товарів без реалізації власної продукції підприємства. Використання лише праці власника, членів його сім’ї або найманих працівників без використання ресурсів чи продукції підприємства не є підставою для віднесення діяльності до безпосередньо пов’язаної з господарством.

3. Стверджувальна відповідь зазначена, якщо підприємство у звітному році здійснювало хоча б один такий вид діяльності та одержувало від нього дохід. У такому разі відображені всі фактично здійснювані види діяльності та один інтервал частки доходу.

4. Показники видів діяльності, безпосередньо пов’язаних із господарством, відображені за їх фактичним здійсненням у звітному році. Якщо підприємство здійснювало кілька видів діяльності, то зазначено кожен із них.

У показниках інших видів діяльності, безпосередньо пов’язаних із господарством, враховані переробка сільськогосподарської продукції; туризм (агротуризм), проживання та інші види дозвілля; ремісництво; виробництво відновлюваної енергії; обробка деревини та аквакультура; сільськогосподарські й несільськогосподарські підрядні роботи з використанням засобів виробництва підприємства; лісове господарство; надання медичних, соціальних або освітніх послуг та інша пов’язана з господарством діяльність.

5. Показник переробки сільськогосподарської продукції охоплює перетворення на підприємстві первинної сільськогосподарської продукції на перероблений продукт незалежно від походження сировини. У показнику враховані, зокрема, переробка м’яса, виготовлення сиру та пакування, якщо воно істотно підвищує можливості реалізації продукції і не є звичайною практикою її реалізації в цій місцевості. У показнику не враховані продаж продукції без переробки, продаж молока без переробки, продаж надлишків продукції для власного споживання, а також первинна обробка продукції, зокрема миття, нарізання та сортування.

6. Показник туризму (агротуризму), проживання та інших видів дозвілля охоплює туристичні, рекреаційні, спортивні та інші послуги з використанням землі, будівель або інших ресурсів підприємства, зокрема приймання відвідувачів, показ підприємства та проживання. У показнику не врахована самостійна комерційна діяльність, що не доповнює діяльність підприємства та здійснюється переважно в окремих несільськогосподарських будівлях.

7. Показник ремісництва охоплює виготовлення на підприємстві ремісничих виробів незалежно від способу їх реалізації, зокрема меблів із деревини та гончарних виробів.

8. Показник виробництва відновлюваної енергії охоплює виробництво для реалізації біогазу, біопалива, електричної чи іншої енергії з використанням обладнання або сировини підприємства. У показнику не враховані виробництво енергії виключно для власного споживання, продаж сировини для виробництва енергії іншими особами та одержання плати за надання землі для розміщення чужих енергетичних установок.

9. Показник обробки деревини охоплює обробку на підприємстві необробленої деревини для реалізації, зокрема розпилювання деревини, виготовлення дерев'яної тари, паливних колод, пелет, брикетів і рам. У показнику не враховані лісозаготівля, яку відносять до лісового господарства, та виготовлення меблів й інших ремісничих виробів.

10. Показник аквакультури охоплює вирощування риби, ракоподібних та інших водних організмів у штучному середовищі на підприємстві, а також у природних водоймах за використання ресурсів або продукції підприємства. У показнику не врахована діяльність, що полягає лише в рибальстві.

11. Показник сільськогосподарських підрядних робіт з використанням засобів виробництва господарства охоплює виконання для інших осіб робіт у сільськогосподарському секторі з використанням техніки, обладнання або інших засобів виробництва підприємства.

12. Показник несільськогосподарських підрядних робіт з використанням засобів виробництва господарства охоплює виконання для інших осіб робіт поза сільськогосподарським сектором, зокрема розчищення снігу, перевезення, терасування, дренажні та садівничі роботи, догляд за ландшафтом. У показнику не враховані ландшафтне проєктування, агрономічні та економічні консультації, організація виставок і ярмарків, а також дослідження для створення чи зміни сортів насіння.

13. Показник лісового господарства охоплює лісівництво, лісозаготівлю та інші лісогосподарські роботи, для яких одночасно використовують працю

підприємства і техніку або обладнання, що зазвичай застосовують у сільськогосподарській діяльності.

14. Показник надання медичних, соціальних або освітніх послуг охоплює послуги, для надання яких використовують ресурси або первинну продукцію підприємства, зокрема освітні господарства, догляд за дітьми, особами похилого віку та особами з інвалідністю, денні й оздоровчі центри, а також послуги із залученням тварин. У показнику не враховані ветеринарні послуги.

15. Показник інших видів діяльності, пов'язаних із господарством, охоплює діяльність, безпосередньо пов'язану з господарством і не віднесену до наведених видів. У показнику, зокрема, ураховані сезонне зберігання човнів та інших об'єктів у будівлях підприємства, продаж власної продукції підприємства в магазині, розведення тварин, не охоплених іншими показниками, та надання землі для полювання чи рибальства за умови одержання доходу.

16. Показник частки доходу від усіх видів несільськогосподарської діяльності, безпосередньо пов'язаних із господарством, характеризує частку сукупного обороту від таких видів діяльності в загальному доході підприємства за звітний рік, яку визначають як відношення цього обороту до суми обороту від сільськогосподарської діяльності, обороту від усіх таких видів діяльності та прямих виплат підприємству.

У показнику сукупного обороту від видів діяльності, безпосередньо пов'язаних із господарством, не враховані оборот від сільськогосподарської діяльності, надходження від діяльності, не пов'язаної з господарством, та прямі виплати (виплати на одиницю площі або на одну голову тварин). За відсутності прямих виплат їх сума для визначення частки вважається нульовою.

У цьому показнику обрано один інтервал, що відповідає розрахованій або обґрунтовано оціненій частці.

Показник частки доходу від усіх видів діяльності, безпосередньо пов'язаних із господарством, відображений за визначеною групою (до 10 %, 11–50 %, більше 50 %) відповідно до фактичного доходу від усіх таких видів діяльності разом.

XI. Показники щодо підтримки господарства та заходів з розвитку сільських територій

1. Показники щодо підтримки господарства та заходів з розвитку сільських територій характеризують участь підприємства у програмах екологічної сертифікації (екологізації), а також державну, міжнародну, донорську та іншу підтримку, надану підприємству протягом трьох календарних років, уключаючи звітний рік. Підтримка могла надаватися у грошовій або негрошовій формі у

вигляді виплат, грантів, компенсацій, пільгового фінансування, майна, матеріалів, робіт, послуг, навчання чи консультування.

Підтримка врахована, якщо протягом зазначеного періоду прийнято позитивне рішення про її надання або заявку підприємства схвалено, незалежно від того, чи здійснено виплату або передано майно до моменту заповнення форми. Подана, але ще не схвалена, відкликана або відхилена заявка не врахована. Власні кошти підприємства, надходження від продажу продукції та звичайне комерційне фінансування на ринкових умовах підтримкою не вважаються.

2. Участь у програмах екологічної сертифікації (екологізації) відображає офіційну участь підприємства у національній, регіональній або іншій визнаній програмі чи схемі, що передбачає дотримання визначених екологічних вимог. Такі вимоги зазвичай можуть стосуватися сівозміни та урізноманітнення культур, ґрунтового покриву, збереження пасовищ і природних ділянок, охорони ґрунтів і вод, обмеження використання добрив або засобів захисту рослин.

Участь може підтверджуватися позитивним рішенням за заявкою, договором, сертифікатом, записом у реєстрі або іншим відповідним документом. Лише намір узяти участь, заявка, за якою рішення ще не прийнято, або самостійне застосування окремих екологічних практик поза межами такої програми не є підставою для ствердувальної відповіді.

3. Ствердувальну відповідь щодо отримання підтримки протягом останніх трьох років зазначена за наявності хоча б одного схваленого заходу державної, міжнародної, донорської або іншої підтримки. Якщо такої підтримки не було, то її види та джерела не зазначені.

4. У показниках джерел підтримки відображені всі джерела, зазначені в рішенні, договорі, програмі або іншому документі про її надання.

До державної включено підтримку за рахунок державного бюджету або в межах державних програм.

До міжнародної, донорської та іншої підтримки включено допомогу міжнародних організацій, іноземних держав, донорських і благодійних організацій, програм міжнародної технічної допомоги, місцевих програм та інших джерел.

Якщо захід співфінансувався з державного та міжнародного, донорського чи іншого джерела, то у показниках відображені обидва джерела.

5. Показники видів підтримки відображають підтримку відповідно до її призначення. Один захід відображений лише за одним видом, крім випадків, коли він передбачає окремі напрями підтримки.

6. Показник прямих виплат охоплює бюджетні субсидії, дотації або інші виплати, розмір яких визначають у розрахунку на один гектар сільськогосподарських угідь або одну голову сільськогосподарських тварин. У показнику не враховані компенсації витрат на придбання майна та відшкодування втрат чи збитків.

7. Показник грантів на розвиток сільськогосподарського виробництва охоплює кошти або майно, що надаються на безповоротній основі, для створення, розширення чи технологічного оновлення виробництва, зокрема закладення садів, ягідників і виноградників, створення теплиць, придбання виробничого обладнання або реалізації інших сільськогосподарських проєктів.

8. Показник грантів на розвиток сільських територій охоплює безповоротне фінансування проєктів, основною метою яких є економічний або соціальний розвиток сільської місцевості, створення робочих місць, розвиток послуг, підприємництва чи місцевої інфраструктури. У показнику враховані лише гранти, одержувачем або безпосереднім учасником яких є підприємство.

9. Показник підтримки будівництва або реконструкції об’єктів інфраструктури сільськогосподарського виробництва охоплює фінансування чи компенсацію витрат на будівництво, реконструкцію або відновлення виробничих будівель, споруд, сховищ, інженерних мереж та інших об’єктів, які безпосередньо забезпечують діяльність підприємства.

10. Показник підтримки меліорації охоплює фінансування або компенсацію витрат на будівництво, реконструкцію, ремонт і технічне переоснащення зрошувальних та осушувальних систем, меліоративних мереж, насосних станцій та інших об’єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем.

11. Показник підтримки диверсифікації діяльності господарства охоплює допомогу для започаткування або розвитку додаткових сільськогосподарських чи несільськогосподарських видів діяльності з використанням ресурсів підприємства, що розширюють джерела його доходів і зменшують залежність від основного виробництва.

12. Показник підтримки виробництва відновлюваної енергії охоплює фінансування або компенсацію витрат на обладнання, споруди та інші засоби для виробництва на підприємстві енергії з відновлюваних джерел, зокрема сонячної та вітрової енергії, біомаси або біогазу.

13. Показник пільгового кредитування охоплює кредити, за якими в межах відповідної програми підприємству надано компенсацію частини процентів,

знижену процентну ставку, гарантійне забезпечення або інші пільгові умови. У показнику не враховані кредити, отримані на звичайних ринкових умовах.

14. Показник підтримки агрострахування охоплює повне або часткове відшкодування сплаченої страхової премії чи іншу передбачену програмою допомогу, спрямовану на зменшення витрат підприємства на страхування сільськогосподарської продукції. У показнику не врахована страхова виплата за звичайним договором страхування без державної, міжнародної, донорської або іншої підтримки.

15. Показник підтримки новостворених сільськогосподарських господарств охоплює стартову фінансову, майнову або іншу допомогу, надану у зв'язку зі створенням підприємства та початком його сільськогосподарської діяльності відповідно до критеріїв і строків, установлених програмою підтримки.

16. Показник компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання охоплює повне або часткове відшкодування підприємству витрат на їх придбання відповідно до умов програми. Безоплатно надану техніку або обладнання відображено за відповідним видом грантової, донорської чи іншої підтримки, якщо витрати підприємства на їх придбання не відшкодовувалися.

17. Показник підтримки умов утримання та здоров'я сільськогосподарських тварин охоплює фінансування заходів із забезпечення благополуччя та належних умов утримання тварин, біобезпеки, профілактики й контролю захворювань, запобігання поширенню антимікробної резистентності, а також відповідних інвестицій у приміщення та обладнання.

18. Показник підтримки органічного виробництва охоплює допомогу для переходу до органічного виробництва, його ведення та збереження, а також оплату або компенсацію витрат на сертифікацію органічного виробництва та/або обігу органічної продукції.

19. Показник підтримки екологічних або кліматичних зобов'язань охоплює виплати чи іншу допомогу за добровільне виконання підприємством визначених програмою заходів понад обов'язкові вимоги законодавства. Такі заходи можуть стосуватися пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптації до них, охорони ґрунтів і вод, збереження біорізноманіття, а також скорочення використання добрив і засобів захисту рослин.

20. Показник відновлення сільськогосподарського потенціалу внаслідок збройної агресії російської федерації охоплює фінансову або негрошову допомогу на ремонт, відбудову чи заміну пошкоджених або втрачених виробничих об'єктів, техніки, обладнання, насаджень, поголів'я та інших

виробничих ресурсів, а також на гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення.

21. Показник відшкодування втрат і збитків унаслідок збройної агресії російської федерації охоплює компенсаційні виплати або іншу допомогу за документально підтверджені втрати, пошкодження чи знищення майна, продукції та виробничих ресурсів підприємства. На відміну від підтримки відновлення сільськогосподарського потенціалу, таке відшкодування спрямоване насамперед на компенсацію завданої шкоди.

22. Показник відшкодування втрат і збитків після стихійних лих, несприятливих кліматичних явищ або катастроф охоплює компенсації за документально підтверджені втрати врожаю, тварин, майна чи інших виробничих ресурсів унаслідок відповідних подій.

23. Показник підтримки інноваційних проєктів, цифрових інструментів і точного землеробства охоплює фінансування розроблення, придбання або впровадження нових технологій, інформаційних систем, програмного забезпечення, датчиків, засобів супутникової навігації, автоматизованого управління, моніторингу та диференційованого внесення виробничих ресурсів.

24. Показник підтримки участі в навчанні, поширенні знань та отриманні дорадчих послуг охоплює повну або часткову оплату участі в курсах, семінарах, демонстраційних та інформаційних заходах, заходах з обміну досвідом, а також отримання індивідуальних сільськогосподарських дорадчих або консультаційних послуг у межах відповідної програми.

25. Показник інших видів підтримки охоплює державну, міжнародну, донорську або іншу підтримку, яка не відповідає жодному з наведених видів.

Директор департаменту
статистики сільського господарства
та навколишнього середовища Олег ПРОКОПЕНКО